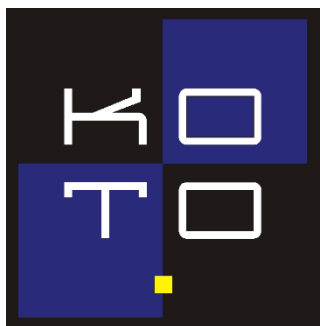

Revidirano LETNO POROČILO družbe KOTO d.o.o. za leto 2017

KOTO d.o.o.

AGROKOMBINATSKA CESTA 80, 1000 LJUBLJANA

KAZALO

1	PREDSTAVITEV DRUŽBE	1
1.1	OSNOVNI PODATKI	1
1.2	O DRUŽBI	2
1.2.1	<i>Dejavnost družbe.....</i>	<i>2</i>
1.2.2	<i>Organiziranost družbe</i>	<i>3</i>
1.2.3	<i>Notranja organizacijska struktura sektorjev in služb</i>	<i>3</i>
1.2.4	<i>Organi upravljanja in vodenja</i>	<i>4</i>
1.2.5	<i>Družba KOTO skozi leta</i>	<i>6</i>
2	POSLOVNO POROČILO	9
2.1	POUDARKI POSLOVANJA V LETU 2017	9
2.2	POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2017	9
2.3	DOGODKI PO ZAKLJUČKU POSLOVNEGA LETA.....	10
2.4	PISMO POSLOVODSTVA DRUŽBE KOTO	10
2.5	POSŁANSTVO IN VIZIJA DRUŽBE KOTO	12
2.5.1	<i>Ključni izzivi in kvalitativni cilji v letu 2018</i>	<i>13</i>
2.6	POSŁOVANJE V POVEZANIH PODJETJIH	14
2.7	LASTNIŠKA STRUKTURA	14
2.8	EVRSKO IN SLOVENSKO OKOLJE.....	14
2.8.1	<i>Evrsko okolje.....</i>	<i>14</i>
2.8.2	<i>Gospodarska gibanja v Sloveniji.....</i>	<i>15</i>
2.9	UPRAVLJANJE S TVEGANJI.....	16
2.9.1	<i>Obvladovanje tveganj.....</i>	<i>16</i>
2.9.2	<i>Strategija za obvladovanje tveganja.....</i>	<i>17</i>
2.9.3	<i>Poročanje.....</i>	<i>18</i>
2.10	ANALIZA POSŁOVANJA	18
2.11	KAZALNIKI POSŁOVANJA.....	20
2.12	POSŁOVANJE PO PROCESIH	21
2.12.1	<i>Proces Kože.....</i>	<i>21</i>
2.12.2	<i>Proces K1</i>	<i>22</i>
2.12.3	<i>Proces K3</i>	<i>23</i>
2.12.4	<i>Proces Maščobni terminal</i>	<i>24</i>
2.12.5	<i>Proces Bioplin</i>	<i>25</i>
2.12.6	<i>Proces Mulji</i>	<i>26</i>
2.12.7	<i>Proces Trgovanje</i>	<i>27</i>
2.13	RAZVOJ	28
2.14	INVESTICIJE	29
2.15	INFORMATIKA.....	30
2.16	MARKETING.....	30
2.17	SISTEMI.....	31
2.17.1	<i>Kakovost ISO 9001.....</i>	<i>31</i>
2.17.2	<i>Skrb za okolje ISO 14001</i>	<i>33</i>
2.18	ZAPOSLENI.....	36
2.18.1	<i>Izobrazbena struktura in izobraževanje</i>	<i>37</i>

2.18.2	Motivacija in zadovoljstvo zaposlenih	39
2.18.3	Zdravstveno stanje zaposlenih	40
2.18.4	Razvoj kadrov	41
2.18.5	Poškodbe	41
2.18.6	Periodične preiskave delovnega okolja in periodični preizkusi in pregledi delovne opreme	41
2.18.7	Opravljenost usposabljanja za varno delo in preizkusi teoretične in praktične usposobljenosti	41
2.19	ODNOS MED ZAPOSLENIMI IN VODSTVOM	42
2.20	SPONZORSTVO IN DONATORSTVO	43
2.21	IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	43
2.21.1	Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja	44
3	RAČUNOVODSKO POROČILO	45
3.1	PODLAGA ZA SESTAVITEV RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	45
3.1.1	Spremembe računovodskih ocen, spremembe računovodskih usmeritev in popravki napak	45
3.2	RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE KOTO D.O.O.	46
3.2.1	Izkaz poslovnega izida	46
3.2.2	Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	47
3.2.3	Bilanca stanja	48
3.2.4	Izkaz denarnih tokov	50
3.2.5	Izkaz gibanja kapitala	51
3.2.6	Bilančni dobiček	53
3.3	PODATKI IN POJASNILA V ZVEZI Z ZGD	53
3.3.1	Podatki in pojasnila v zvezi z 69. členom Zakona o gospodarskih družbah – 1E	53
3.3.2	Druge razkritja po SRS 2016 in Zakonu o gospodarskih družbah – 1C	55
3.4	POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE	57
3.4.1	Prihodki	57
3.4.2	Odhodki	58
3.4.3	Davki	58
3.4.4	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	59
3.4.5	Opredmetena osnovna sredstva	59
3.4.6	Finančne naložbe	60
3.4.7	Sredstva za prodajo	61
3.4.8	Zaloge	61
3.4.9	Terjatve	61
3.4.10	Denarna sredstva	62
3.4.11	Kapital	62
3.4.12	Dolgoročni in kratkoročni dolgovi	62
3.4.13	Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	63
3.5	POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	63
3.5.1	Prihodki od prodaje, sprememba vrednosti zalog in drugi poslovni učinki	63
3.5.2	Stroški po funkcionalnih vrstah	64
3.5.3	Stroški dela	64
3.5.4	Odpisi vrednosti	65
3.5.5	Finančni prihodki	65
3.5.6	Finančni odhodki	66
3.5.7	Drugi prihodki	66
3.5.8	Drugi odhodki	66
3.5.9	Davki	67
3.5.10	Neopredmetena sredstva	68

3.5.11	<i>Opredmetena osnovna sredstva</i>	69
3.5.12	<i>Dolgoročne finančne naložbe</i>	70
3.5.13	<i>Zaloge</i>	71
3.5.14	<i>Kratkoročne finančne naložbe</i>	71
3.5.15	<i>Kratkoročne poslovne terjatve</i>	72
3.5.16	<i>Denarna sredstva</i>	73
3.5.17	<i>Kratkoročne aktivne časovne razmejitve</i>	74
3.5.18	<i>Kapital</i>	74
3.5.19	<i>Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve</i>	74
3.5.20	<i>Dolgoročne obveznosti</i>	75
3.5.21	<i>Kratkoročne obveznosti</i>	76
3.5.22	<i>Kratkoročne pasivne časovne razmejitve</i>	77
3.5.23	<i>Zunajbilančna evidenca</i>	77
3.5.24	<i>Poslovni dogodki po zaključku poslovnega leta</i>	77
3.6	IZJAVA POSLOVODSTVA	77

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Poudarki poslovanja v letu 2017 v tisoč eur, oziroma kot je navedeno</i>	9
<i>Tabela 2: Prikaz gibanja št. zaposlenih v obdobju zadnjih 5 let (na zadnji dan v letu)</i>	36
<i>Tabela 3: Prikaz gibanja povprečnega števila zaposlenih v obdobju zadnjih 5 let</i>	37
<i>Tabela 4: Zaposleni po spolu na dan 31.12.2017</i>	37
<i>Tabela 5: Primerjava izobrazbene strukture leta 2017 z letom 2016 (stanje na 31.12.)</i>	38
<i>Tabela 6: IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA</i>	46
<i>Tabela 7: Izkaz drugega vseobsegajočega donosa</i>	47
<i>Tabela 8: BILANCA STANJA – aktiva</i>	48
<i>Tabela 9: BILANCA STANJA – pasiva</i>	49
<i>Tabela 10: IZKAZ DENARNIH TOKOV – različica I</i>	50
<i>Tabela 11: IZKAZ GIBANJA KAPITALA – za leto 2017</i>	51
<i>Tabela 12: IZKAZ GIBANJA KAPITALA – za leto 2016</i>	52
<i>Tabela 13: Bilančni dobiček</i>	53
<i>Tabela 14: X enot za 1 EUR</i>	53
<i>Tabela 15: Amortizacijske stopnje</i>	60
<i>Tabela 16: Prihodki od prodaje, sprememba vrednosti zalog in drugi poslovni učinki</i>	63
<i>Tabela 17: Stroški po funkcionalnih vrstah</i>	64
<i>Tabela 18: Stroški dela</i>	64
<i>Tabela 19: Odpisi vrednosti</i>	65
<i>Tabela 20: Finančni prihodki</i>	65
<i>Tabela 21: Finančni odhodki</i>	66
<i>Tabela 22: Drugi prihodki</i>	66
<i>Tabela 23: Drugi odhodki</i>	66
<i>Tabela 24: Davek od dobička</i>	67
<i>Tabela 25: Terjatve za odložene davke</i>	67
<i>Tabela 26: Obveznosti za odložene davke</i>	68
<i>Tabela 27: Neopredmetena sredstva in dolgoročne časovne razmejitve</i>	68
<i>Tabela 28: Opredmetena osnovna sredstva</i>	69
<i>Tabela 29: Dolgoročne finančne naložbe</i>	70
<i>Tabela 30: Tabela gibanja dolgoročnih finančnih naložb</i>	70
<i>Tabela 31: Zaloge</i>	71

<i>Tabela 32: Kratkoročne finančne naložbe</i>	<i>71</i>
<i>Tabela 33: Tabela gibanja kratkoročnih finančnih naložb</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 34: Kratkoročne poslovne terjatve</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 35: Struktura poslovnih terjatev na dan 31.12.2017</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 36: Tabela gibanja popravka vrednosti terjatev.....</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 37: Denarna sredstva</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 38: Kratkoročne aktivne časovne razmejitve.....</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 39: Tabela gibanja revalorizacijskih rezerv in rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 40: Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 41: Dolgoročne obveznosti</i>	<i>75</i>
<i>Tabela 42: Kratkoročne obveznosti</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 43: Struktura poslovnih obveznosti na dan 31.12.2017</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 44: Kratkoročne pasivne časovne razmejitve</i>	<i>77</i>

KAZALO GRAFOV

<i>Graf 1: Lastniška struktura</i>	<i>14</i>
<i>Graf 2: Prodaja glede na načrt.....</i>	<i>18</i>
<i>Graf 3: Struktura stroškov</i>	<i>19</i>
<i>Graf 4: Sredstva družbe KOTO Graf 5: Kapital in obveznosti družbe KOTO.....</i>	<i>20</i>
<i>Graf 6: Kazalci dobičkonosnosti</i>	<i>20</i>
<i>Graf 7: Likvidnostni kazalci.....</i>	<i>21</i>
<i>Graf 8: Deleži prodaje po procesih</i>	<i>21</i>
<i>Graf 9: Investicije in delež naložb v ČP od prodaje</i>	<i>29</i>
<i>Graf 10: Okoljski učinek.....</i>	<i>33</i>

1 PREDSTAVITEV DRUŽBE

1.1 OSNOVNI PODATKI

Podjetje:	KOTO proizvodno in trgovsko podjetje, d. o. o., Ljubljana
Podjetje skrajšano:	KOTO d. o. o.
Sedež:	Agrokombinatska cesta 80, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon:	01 587 81 00
Telefax:	01 587 81 73
Elektronska pošta:	koto@koto.si
Spletna stran:	www.koto.si
Matična številka:	5005647
Identifikacijska številka za DDV:	SI41217713
Ustanovitev:	1947
Številka registracije:	Okr. sodišče v Ljubljani pod vložno številko 061/10049500
Šifra dejavnosti	15.110
Osnovni kapital družbe	2.695.522,45 EUR
Vodstvo:	Matej Resnik
Nadzorni svet:	Jože Sebastian Cafuta, Dover, namestnik predsednika Jože Ponebšek, član

1.2 O DRUŽBI

Družba KOTO je proizvodno in trgovsko podjetje s 113 zaposlenimi (stanje 31.12.2017), ki se s svojo dejavnostjo ukvarja že od leta 1947. Glavna dejavnost podjetja je zagotavljanje celovitih rešitev pri prevzemu in predelavi vseh vrst živalskih stranskih proizvodov ter zbiranje živalskih kož. Poslovanje pomembno

dopolnjujejo storitve prevzema in predelave muljev iz komunalnih ter industrijskih čistilnih naprav ter zbiranje in predelava odpadkov, ki so primerni za predelavo v lastni bioplinski napravi. V letu 2017 je podjetje ustvarilo več kot 23 milijonov eur prihodkov iz prodaje, od katerih več kot polovica prihaja iz naslova izvoza, kar uvršča podjetje med pomembne slovenske izvoznike.

Podjetje KOTO s svojimi rešitvami nudi pomembno podporo slovenski predelovalni industriji, poleg tega pa igra pomembno vlogo pri zagotavljanju varovanja zdravja ljudi in živali.

»TRADICIJA SOŽITJA Z NARAVO«

je slogan, ki zaposlene v družbi KOTO zavezuje, da na vseh nivojih poslovanja družbe delujejo v skladu z načeli trajnostnega razvoja, tako na področju veterine, prehranske varnosti in varstva okolja in odraža glavno zavezo družbe, to je zagotavljanje stalne in kakovostne storitve pri ravnanju z biološkimi in ostalimi viri.

1.2.1 Dejavnost družbe

Dejavnosti družbe so:

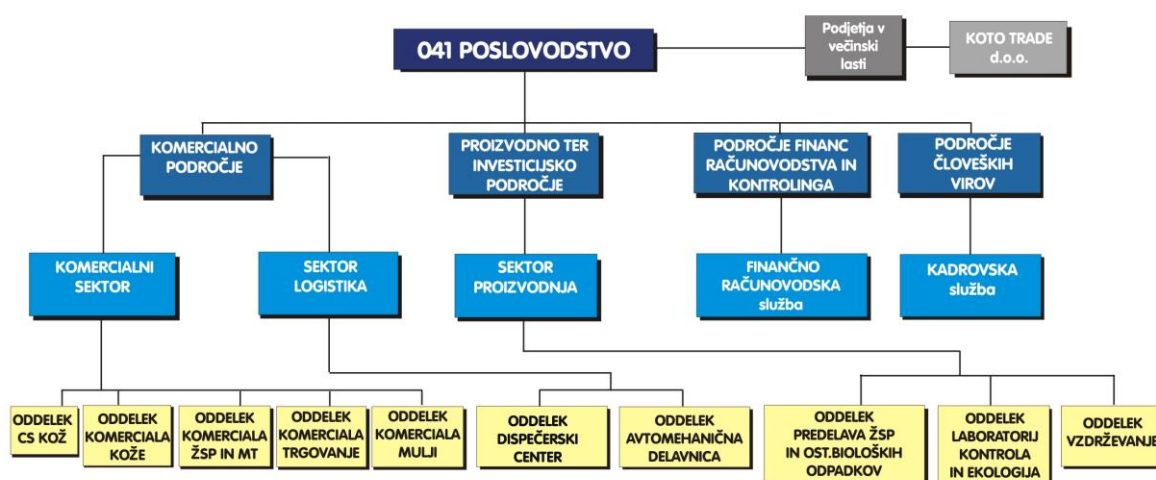
- zbiranje, obdelava in prodaja surovih kož;
- trgovanje z živalskimi in rastlinskimi maščobami, mešanicami, derivati in drugimi krmnimi komponentami za potrebe živilske, pet food in kemične industrije;
- zbiranje in predelava živalskih stranskih proizvodov kategorije 1 in 2 ter kategorije 3;

- zbiranje kuhinjskih odpadkov, odpadnih jedilnih olj in ostalih biološko razgradljivih odpadkov;
- predelava biološko razgradljivih odpadkov v bioplin in proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov;
- zbiranje in predelava blat in muljev iz komunalnih in industrijskih čistilnih naprav za vodo.

1.2.2 Organiziranost družbe

Organizacijska makro struktura sistema KOTO d.o.o.

V Ljubljani, 31.12.2017

Družba ima poslovodjo z nazivom direktor, ki zastopa družbo v vseh pravnih poslih in vodi posle. Direktor družbe zastopa in predstavlja družbo ter opravlja naloge, določene z zakonom, družbeno pogodbo, akti družbe ter sklepi skupščine. Direktorja družbe imenuje nadzorni svet, ki šteje 3 člane.

Družba KOTO d.o.o. je v skladu s 55. členom ZGD-1 razvrščena med srednje velike gospodarske družbe.

1.2.3 Notranja organizacijska struktura sektorjev in služb

Družbo vodi POSLOVODSTVO DRUŽBE. Na nivoju makro sheme se v okviru poslovodstva odvijajo tudi aktivnosti **sistemov** in **marketinga**. Prav tako je v okviru poslovodstva organizirana **služba razvoja** (znotraj službe razvoja organizirana raziskovalna skupina KOTO).

Na nivoju **makro sheme** se odvijajo dejavnosti v okviru naslednjih organizacijskih enot:

Komercialno področje

- KOMERCIALNI SEKTOR
 - Oddelek komerciala kože
 - Oddelek centralno skladišče kož
 - Oddelek komerciala ŽSP in MT
 - Oddelek komerciala trgovanje
 - Oddelek komerciala mulji
- SEKTOR LOGISTIKA
 - Oddelek dispečerski center
 - Oddelek avtomehanična delavnica

Proizvodno ter investicijsko področje

- SEKTOR PROIZVODNJA
 - Oddelek Predelava ŽSP in ostalih bioloških odpadkov
 - Oddelek laboratorij, kontrola in ekologija
 - Oddelek vzdrževanje

Področje financ, računovodstva in kontrolinga

- FINANČNO RAČUNOVODSKA SLUŽBA

Področje človeških virov

- KADROVSKA SLUŽBA

1.2.4 Organi upravljanja in vodenja

Organi družbe so skupščina, nadzorni svet in poslovodstvo družbe. Družba ima lahko tudi prokurista.

Družba ima enega ali dve poslovodji z nazivom direktor, ki ju oba imenuje nadzorni svet. Če nadzorni svet imenuje samo enega direktorja, direktor zastopa družbo posamično. Če nadzorni svet imenuje dva direktorja, oba direktorja zastopata družbo skupno. Pogodbo z direktorjema sklene predsednik nadzornega sveta.

Upravljanje družbe KOTO d.o.o. temelji na zakonskih določilih, družbeni pogodbi kot temeljnem pravnem aktu družbe, splošnih aktih družbe in na uveljavljeni ter splošno sprejeti poslovni praksi.

Od 16. oktobra 2015 dalje sta družbo KOTO d.o.o. skupaj vodila:

- Boštjan Drevenšek in
- Matej Resnik.

Dne 20. julija 2017 je bil med direktorjem [Boštjanom Drevenškom](#) in nadzornim svetom družbe sklenjen sporazum o predčasnem odpoklicu in prenehanju delovnega razmerja v družbi KOTO d.o.o. s 15. avgustom 2017.

Od 16. avgusta 2017 družbo KOTO d.o.o. vodi in zastopa direktor [Matej Resnik](#) samostojno.

1.2.4.1 Skupščina

Družbeniki družbe KOTO d.o.o. uresničujejo svoje pravice v zadevah družbe tako, da odločajo in sklepajo na skupščini. Skupščino sestavljajo vsi družbeniki in zastopniki družbenikov – pravnih oseb. Ti na vsakem zasedanju skupščine izvolijo predsednika skupščine, ki vodi zasedanje skupščine.

Skupščino skliče poslovodstvo, v primerih določenih z zakonom in družbeno pogodbo, in sicer najmanj enkrat letno. Skupščino lahko skliče tudi nadzorni svet. Skupščina se skliče s priporočenim pismom vsem družbenikom najmanj 25 dni pred zasedanjem skupščine. V njem mora biti natančno naveden dnevni red skupščine, predlogi sklepov z obrazložitvijo in obvestilo družbenikom, da se lahko z gradivom za skupščino seznanijo na sedežu družbe. Družbeniki se lahko udeležijo skupščine in na njej glasujejo, če svojo udeležbo najmanj tri dni pred zasedanjem skupščine pisno najavijo poslovodstvu. Skupščina se opravi praviloma na sedežu družbe. Skupščino vodi predsednik skupščine, ki ga pred zasedanjem skupščine izvolijo navzoči družbeniki.

V letu 2017 sta bili sklicani 2 skupščini družbe KOTO d.o.o.

14.6.2017 je bila sklicana **31. skupščina družbe KOTO d.o.o.** z dnevnim redom:

- Seznani tev z Revidiranim letnim poročilom družbe za leto 2016 z mnenjem revizorja.
- Sprejem sklepa o uporabi bilančnega dobička za leto 2016 in podelitev razrešnice poslovodstvu.
- Odločanje o predlaganih spremembah Družbene pogodbe.
- Imenovanje pooblaščenega revizorja za poslovno leto 2017.
- Sprejem pravil po katerih se določijo druge pravice direktorja – bonitete v pogodbi o zaposlitvi.

21.11.2017 je bila sklicana **32. skupščina družbe KOTO d.o.o.** z dnevnim redom:

- Soglasje družbenikov k ustanovitvi hčerinskega podjetja KOTO TRADE d.o.o.

1.2.4.2 Nadzorni svet

Nadzorni svet družbe šteje tri člane. Mandat članov nadzornega sveta traja štiri leta in so lahko ponovno izvoljeni. Člani nadzornega sveta na svoji prvi seji izmed sebe izvolijo predsednika in namestnika. Člane nadzornega sveta imenuje in odpokliče skupščina. Kandidate za člane nadzornega sveta predlagajo družbeniki. Enega člana nadzornega sveta imenuje svet delavcev družbe.

Nadzorni svet družbe KOTO šteje tri člane:

- [Jože Dover](#) - predsednik,
- [Sebastian Cafuta](#) - namestnik predsednika in
- [Jože Ponebšek](#) - član, imenovan s strani sveta delavcev.

Revizijska komisija nadzornega sveta družbe KOTO, ki je bila imenovana 21.12.2017, šteje tri člane:

- [Sebastian Cafuta](#) – predsednik,
- [Jože Dover](#) – član in
- [Simona Korošec Lavrič](#) – zunanja članica, neodvisna strokovnjakinja.

V letu 2017 je bilo sklicanih 7 sej nadzornega sveta družbe KOTO ter 2 korespondenčni seji.

Nadzorni svet je na svojih sejah med drugim obravnaval oziroma sprejel tudi:

- Revidirano letno poročilo družbe za poslovno leto 2016 (maj).
- Poročilo posloводства o odnosih s povezanimi družbami za leto 2016 (maj).
- Predlog skupščini za imenovanje revizorja za revidiranje poslovanja in izkazov za leto 2017 (maj).
- Seznanitev z načinom izdelave Strategije družbe za obdobje 2018-2023 (september).
- Oceno poslovanja 2017 (november).
- Predlog za imenovanje zunanjega strokovnega člana revizijske komisije (november).
- Soglasje nadzornega sveta k Aktu družbe KOTO TRADE d.o.o. (november).
- Poslovni načrt za leto 2018 (december).
- Poročilo o Registru tveganj (december).
- Sklep o imenovanju Revizijske komisije (december).

1.2.5 Družba KOTO skozi leta

1940 - 2000

- 19. junija 1947 ustanovitev podjetja KOTEKS iz bivše republiške direkcije.

- Začetek izvozne dejavnosti gotovih izdelkov in svinjskega usnja kot glavni izvozni izdelek.
- Leta 1950 izvoljen prvi delavski svet s petnajstimi člani.
- Začetek zbiranja klavniških odpadkov.
- Leta 1954 registracija izvozno-uvoznega podjetja TOBUS.
- Leta 1956 prehod podjetja Tobus v uvozni oddelek Koteksa.
- Leta 1959 prevzem kafilerije v Zgornjem Kašlju.
- 28. decembra 1961 združitev podjetij Koteks in Tobus v KOTEKS-TOBUS.
- Leta 1966 v Zalogu zgrajena tovarna beljakovinskih koncentratov.
- Leta 1967 odprtje butika na Miklošičevi cesti.
- Skupna naložba s Totro v tovarno plastičnih cevi.
- Ustanovitev TOZD-a KOPROD za področje proizvodnih dejavnosti, tozd-a KOTRADE za področje trgovinskih dejavnosti ter delovno skupnost skupnih služb.
- Združitev podjetij KOTO in Inde Vransko.
- Z 20 mio izvoza uvrstitev med največje izvoznike.
- Rekonstrukcija tovarne beljakovinskih koncentratov v Zalogu.
- Od 01. 07. 1989 podjetje nastopa kot enovito družbeno podjetje.
- Podjetje Koto se leta 1996 organizira kot delniška družba.
- Leta 1999 pridobitev certifikata ISO 14001.
- Od maja 2000 dalje družba Koto nastopa kot koncesionar za opravljanje gospodarske javne službe ravnanja s klavničnimi odpadki in kužnim materialom živalskega porekla.

2001 - 2016

- Odvojitev upravne stavbe na lokaciji Miklošičeva cesta in selitev na lokacijo Proizvodnje Zalog.
- Izgradnja biološke čistilne naprave za nemoteno poslovanje z biološkimi viri.
- Pridobitev certifikata ISO 9001:2000.
- Začetek proizvodnje zelene elektrike in oddaja le-te v omrežje.
- Ustanovitev in naložba v družbo Sinerko.
- Pričetek predelave muljev iz čiščenja komunalnih in tehnoloških odpadnih vod in zagon linije za sušenje muljev.
- V septembru 2010 statusno preoblikovanje delniške družbe KOTO d.d. v družbo z omejeno odgovornostjo - KOTO d.o.o. z nastopom dvočlanskega posloводства.
- Pripojitev obrata za predelavo odpadkov v reciklažne namene na lokaciji Zalog Novo mesto k matični družbi.
- V letu 2011 ustanovitev družbe AGRO-KOTO d.o.o. na Hrvaškem s 50 odstotnim deležem lastništva družbe KOTO.

- Leta 2011 obnovitev koncesije za opravljanje gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi za obdobje 5 let.
- Vodenje projekta Neškodljivo odstranjevanje živalskih odpadkov v štirih občinah Srbije.
- Marca 2012 skupščina sprejme sklep o ukinitvi nadzornega sveta družbe. Organa družbe postaneta skupščina in poslovodni organ.
- Odsvojitve naložbe v družbo TOZA Fabrika Koža A.D. v letu 2012.
- Uvedba ter prehod na nov informacijski sistem s 1.1.2013.
- V maju 2013 odsvojitve poslovnega deleža AGRO-KOTO na Hrvaškem.
- V družbi smo 26.9.2013 prejeli certifikat ISCC EU za procese, ki so vezani na zbiranje, odkup, predelavo in trgovanje s trajnostno biomaso. Obnovitev certifikata 26.9.2014.
- Pridobitev razvojnih sredstev v okviru projekta ECO-INNOVATION.
- Leta 2014 aktiviranje investicije v linijo za sušenje blat in izgradnjo objekta skladišče moke in soli.
- Izgradnja demonstracijskega centra za gojenje alg v letu 2014.
- Izgradnja pokritega prostora (šotor) za manipulacijo za objektom predelave ŽSP K1 (leto 2014).
- V septembru 2014 zaključen projekt uvedbe managerskega informacijskega sistema (MIS).
- Julija 2015 smo uspešno izvedli zunanjo presojo GMP+ B3 in B4 ter 09.10.2015 pridobili certifikat za Trgovanje (Trade for feeds) in Transport (Road transport).
- Konec leta 2015 sprejem odločitve o ukinitvi programov Reciklaža in Čreva.
- Preimenovanje hčerinske družbe SINERKO d.o.o. v KOTO ENERGIJA d.o.o. (vpis spremembe v sodni register 16.02.2015).
- Podpis sporazuma o prestrukturiranju finančnih obveznosti z glavnino finančnih upnikov, podpisnikov sporazuma o mirovanju obveznosti, dne 31.3.2016.
- Zaključek postopka izterjave terjatve Alžirija (projekti iz leta 1981).
- V 2016 sklenitev aneksa h koncesijski pogodbi za zbiranje, obdelavo in uničevanje ŽSP K1 in K2, ki velja največ eno leto oz. do izbora izvajalca na javnem razpisu. Pogoji izvajanja javne gospodarske službe ostajajo enaki.
- Ministrstvo za okolje in prostor v mesecu septembru 2016 objavi Razpis za podelitev koncesije za izvajanje gospodarske javne službe ravnanja s stranskimi živalskimi proizvodi kategorije 1 in 2.
- Dne 25.1.2016 je Jože Dover odstopil s funkcije prokurista družbe KOTO d.o.o.
- 29.1.2016 ponovna uvedba nadzornega sveta v upravljanje družbe.
- S pripojitvijo Probanke d.d. k DUTB d.d., postane le-ta večinski družbenik.
- Izvedba volitev za nove člane Sveta delavcev za obdobje 2016-2020.
- Pripojitev družbe KOTO ENERGIJA d.o.o. z dnem 13.9.2016 k matični družbi.
- Zaključen pregled energetskega sistema s ciljem znižanja stroškov s poudarkom na toploti v podjetju, ki ga je izvedel Inštitut »Jožef Štefan« (15.9.2016).

2 POSLOVNO POROČILO

2.1 POUDARKI POSLOVANJA V LETU 2017

Tabela 1: Poudarki poslovanja v letu 2017 v tisoč eur, oziroma kot je navedeno

	2017	2016	2015	2014	2013
Čisti prihodki od prodaje	23.492	27.125	29.982	30.528	32.169
EBITDA	1.169	2.575	1.252	2.005	1.896
EBIT	-321	1.013	-332	514	552
Čisti poslovni izid	-858	521	-2.923	261	65
Bilančna vsota	28.920	31.713	40.851	45.558	48.508
Dolgoročna sredstva	23.606	24.450	33.047	34.609	36.363
Kratkoročna sredstva	5.145	7.189	7.733	10.856	12.061
Kapital	16.911	17.742	25.216	28.226	29.083
Dolgoročne obveznosti	8.101	8.900	7.968	9.088	12.623
Kratkoročne obveznosti	3.601	4.709	7.269	8.024	6.600
ROS	-3,65%	1,92%	-9,75%	0,86%	0,20%
Delež EBITDA v čistih prih.	4,97%	9,49%	4,17%	6,57%	5,89%
Delež EBIT v čistih prih.	-1,37%	3,73%	-1,11%	1,68%	1,71%
ROE	-5,07%	2,94%	-11,59%	0,93%	0,23%
ROA	-2,97%	1,64%	-7,16%	0,57%	0,14%
Dodana vrednost/zaposlenega	44.978	55.180	42.279	43.173	42.956
Zaposleni (stanje)	113	124	148	151	145
Zaposleni (povprečje)	117,3	123,8	152,2	148,9	145,9

2.2 POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2017

- Nova organizacijska struktura KOTO d.o.o. 18.1.2017 ter 31.12.2017.
- Ukinjen program Osebna varovalna oprema z odprodajo zalog z dnem 28.2.2017.
- Sklenitev nove koncesijske pogodbe za zbiranje, obdelavo in uničevanje ŽSP K1 in K2, ki velja za obdobje 5 let, torej od 1.4.2017 do 31.3.2022.
- Prodaja opuščene odkupne postaje Maribor in predčasno poplačilo finančnega lizinga.

- Refinanciranje obstoječih dolgoročnih posojil konec junija: poplačilo upnikov po pogodbi o finančnem prestrukturiranju s pridobitvijo 2 posojil v enakih zneskih po ugodnejši obrestni meri.
- Sprememba poslovnega modela v procesu kože in s tem prehod na trgovanje samo z domačimi svežimi kožami.
- Sredi avgusta vodenje družbe prevzame samo en direktor – g. Matej Resnik.
- Izvedba strokovnega kongresa za naše poslovne partnerje ob 70. letnici družbe KOTO 14.9.2017 v Kongresnem centru Brdo pri Kranju.
- Odločitev, da se s 1.11.2017 prevzame proces čiščenja in pranja sodčkov (t.i. pralnica) OKO, na procesu bioplin.
- Ustanovitev hčerinske družbe KOTO TRADE d.o.o. za posredovanje odpadkov dne 6.12.2017. Družba je bila registrirana oziroma vpisana v AJPEŠ dne 15.12.2017.
- Pričetek strateškega planiranja za obdobje 2018- 2023.
- Imenovanje revizijske komisije na 13. seji nadzornega sveta dne 21.12.2017.
- Družba KOTO se je na Okoljskem srečanju 2017, ki poteka pod okriljem časnika Finance, uvrstila v finale tekmovanja za nagrado v kategoriji Okolju prijazno podjetje.

2.3 DOGODKI PO ZAKLJUČKU POSLOVNEGA LETA

- Spremembe Pravilnika o plačah in drugih prejemkih iz delovnega razmerja v družbi KOTO d.o.o. (1.1.2018 in 1.4.2018).
- Spremembe Akta o organizaciji in sistematizaciji delovnih mest v družbi KOTO d.o.o. (1.1.2018 in 1.4.2018).
- 1. seja revizijske komisije dne 31.1.2018.
- Sprejet je bil register tveganj (9.3.2018)
- Prejet spregled finančnih zavez obeh bank (11.4.2018).

2.4 PISMO POSLOVODSTVA DRUŽBE KOTO

Ključni dosežek poslovnega leta 2017 je zaključen proces poslovnega in finančnega prestrukturiranja. Tekom leta smo sprejeli in izvedli še zadnje ukrepe, ki zagotavljajo, da bo prihodnost poslovanja podjetja KOTO stabilna in brez negativnih vplivov preteklega poslovanja. Podjetje je finančno stabilno in pripravljeno za rast.

Na področju finančnega prestrukturiranja je leto 2017 zaznamovalo refinanciranje obstoječih dolgoročnih posojil konec junija 2017. S tem smo poplačali vse upnike po pogodbi o finančnem prestrukturiranju (MRA) ter si zagotovili možnost za bodoče financiranje razvoja našega

poslovanja. Prepoznali smo tudi vsa tveganja, ki izhajajo iz finančnih naložb in dolgoročnih terjatev, kar je povzročilo slabitve v višini 339 tisoč EUR. V prvem kvartalu 2017 smo dokončno odprodali nekurantno zalogo na opuščnem programu osebne varovalne opreme (OVO), kar je povzročilo še dodaten negativen učinek v višini 165 tisoč EUR.

Na proces dokončnega poslovnega prestrukturiranja je najbolj vplival proces kože. V začetku drugega kvartala smo zaradi nizke neustrezne dobičkonosnosti procesa, ter predvsem zaradi nenehnega naraščanja zalog, sprejeli pomembno nepredvideno odločitev o temeljiti spremembi poslovnega modela. Omejili smo se na slovenski nabavni trg in na prodajo svežih kož. Ob tem smo pričeli z odprodajo stare nekurantne zaloge. Ukrepi so za posledico povzročili zmanjšanje zalog na procesu kož za 1,7 mio EUR, presežek denarnih sredstev iz naslova odprodaje zalog, dodatne slabitve v višini 266 tisoč EUR ter povečali tekočo poslovno izgubo tako zaradi uvajanja sprememb na nabavnem delu procesa, kot tudi zaradi vstopa na nov prodajni trg, ki ga KOTO v preteklosti ni poznal.

V letu 2017 smo tako ustvarili 23,5 mio EUR čistih prodajnih prihodkov in EBITDA v višini 1,2 mio EUR. Končni čisti izid obdobja je negativen v višini 858 tisoč EUR. Ob izločitvi enkratnih dogodkov normaliziran EBITDA za 6 % presega zastavljeni poslovni načrt 2017 in za 11 % realiziran EBITDA v letu 2016. Normaliziran celotni izid je pozitiven, in sicer v višini 752 tisoč EUR, kar je 70 % več kot je bilo doseženo leto poprej.

Z izjemo procesa kož, so vsi ostali procesi poslovali v skladu z načrtom oziroma so ga celo presegali, predvsem na račun povečanih vhodnih količin. Rezultat poslovanja bi bil lahko še boljši, če se v drugi polovici leta prodajna cena našim ključnim produktom (mast in moka) ne bi pričela drastično zniževati.

Z državo Republiko Slovenijo smo sklenili novo koncesijsko pogodbo za zbiranje, obdelavo in uničevanje ŽSP K1 in K2, ki velja za obdobje 5 let, torej od 1.4.2017 do 31.3.2022. Pri tem je potrebno izpostaviti, da smo že konec leta 2016 vložili arbitražni zahtevek pri Stalni arbitraži pri Gospodarski zbornici Slovenije, da odloča o plačilu 5,8 mio EUR, ki ga podjetje KOTO zahteva od države Republike Slovenije in ki izhaja iz izvajanja koncesijske pogodbe v obdobju 2011 – 2017. Po začetnih zapletih je konec avgusta 2017 senat Stalne arbitraže prevzel predmetno zadevo v obravnavo in predvidel odločanje v začetku julija 2018. Država RS je tekom vzpostavitve arbitražnega senata sprožila sodni spor glede same pristojnosti Stalne arbitraže pri GZS v tem sporu. Konec leta 2017 je sodišče njihov tožbeni zahtevek zavrnilo, nakar se je država v januarju 2018 vnovič pritožila. Pritožba v tem trenutku še ni rešena, kar pa ne vpliva na nadaljnje odločanje arbitraže.

Vlada Republike Slovenije je tekom poletnih mesecev sprejela odločitev, da se izvede postopek za odplačni prenos lastniškega deleža DUTB, d.d. v družbi KOTO, d.o.o. na Republiko Slovenijo, saj je dejavnost, ki jo izvaja podjetje KOTO strateškega pomena. V zadnjem kvartalu leta 2017 je bil izveden skrbni pregled s strani Slovenskega državnega holdinga (SDH), vendar do realizacije sklepa še ni prišlo. Poslovodstvo podjetja je kljub negotovosti glede lastništva pričelo postopek priprave strategije za obdobje 2018-2023, ki bo sprejeta v prvi polovici leta 2018 ter skrbelo, da je poslovanje podjetja potekalo nemoteno. Konec leta 2017 smo tako ustanovili hčerinsko podjetje KOTO TRADE d.o.o., s katerim smo zmanjšali tveganje za čezmejno

premeščanje odpadkov, ustanovljena pa je bila tudi revizijska komisija, ki jo vodi in upravlja nadzorni svet podjetja.

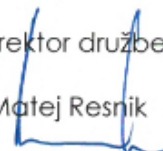
Uspešno smo izvedli prvi strokovni kongres za naše partnerje in ga združili s praznovanjem 70 letnice delovanja podjetja. Smo eno redkih podjetij v Sloveniji s tako dolgo zgodovino, za kar gre velika zahvala vsem sodelavcem in našim partnerjem.

V leto 2018 vstopamo polni optimizma in volje po odkrivanju novih priložnosti !

Ljubljana, 20.4.2018

Direktor družbe

Matej Resnik

2.5 POSLANSTVO IN VIZIJA DRUŽBE KOTO

POSLANSTVO

Družba KOTO zagotavlja stalne in kakovostne storitve pri ravnanju z biološkimi viri v skladu z ekološkimi standardi in pozitivno evropsko zakonodajo ter zagotavlja kakovostno ponudbo tržno zanimivih proizvodov živalskega in rastlinskega izvora. Z učinkovitim razvojem strateških dejavnosti prispevamo k povečanju premoženja vseh deležnikov. S predelavo odpadkov za ponovno uporabo zmanjšujemo obremenjenost okolja ter razvijamo odgovoren odnos do okolja. Pri svojih dejavnostih ohranjamo svoj moto: **TRADICIJA SOŽITJA Z NARAVO.**

VIZIJA

Ostali bomo vodilna družba za zbiranje, predelavo in trgovanje z živalskimi stranskimi proizvodi in vsemi vrstami kože v Sloveniji, v širšem evropskem prostoru pa bistveno bolj prepoznavni. Večjo prepoznavnost nameravamo doseči tudi na področju celovitega ravnanja z odpadki, predvsem bioloških odpadkov, pri proizvodnji biogoriv, reciklaži in predelavi odpadkov v energente, oziroma pridobivanje energije iz obnovljivih virov v Sloveniji in v širšem prostoru južne in vzhodne Evrope.

Družba KOTO mora v bližnji prihodnosti postati vitka, fleksibilna in pripravljena na ostrejši konkurenčni boj na vseh trgih in na vseh programih. Optimizacija procesov, stroškov, povečevanje komercialnih aktivnosti pri obstoječih in potencialnih partnerjih, investiranje v obnovo in modernizacijo proizvodnih linij, investiranje in optimizacija logističnih poti so ključna področja, na katerih intenzivno deluje celotno širše vodstvo podjetja. Kratkoročna strategija podjetja je povečati dodano vrednost in omogočiti enostavno implementacijo dodatnih razvojnih strategij tudi izven obstoječih programov oz. nadaljevanje povečevanja tržnih deležev v obstoječih programih.

2.5.1 Ključni izzivi in kvalitativni cilji v letu 2018

Ena izmed ključnih nalog v letu 2018 bo sprejem poslovne strategije za obdobje 2018-2023, ki bo predvidoma sprejeta v prvi polovici leta 2018.

Če smo v letu 2017 še izvajali operativno prestrukturiranje in finančno stabilizirali poslovanje je poslovno leto 2018 ključno za pripravo podlag, ki so nujno potrebne, da se omogoči rast poslovanja v bodoče. Kljub temu, da strategija še ni dokončno oblikovana, so nekatere ključne investicije in višji razvojni stroški povezani z implementacijo projektov oz. podlag, ki bodo v letu 2019 pričeli ustvarjati nove prihodke in povečevati dobiček.

Zaradi povečane intenzivnosti na razvoju predvidevamo povečati tudi oddelek razvoja z dodatnim sodelavcem, ki se bo primarno ukvarjal s pripravo podlag kot tudi z izvedbenim delom razvojnih projektov. S tem želimo pospešiti predvsem izvedbeni del razvojnega procesa.

Ključni cilji na področju razvoja poslovanja v letu 2018:

- sprejem strategije 2018 – 2023,
- okrepitev ekipe na področju priprave in izvedbe razvojnih projektov,
- sprejem načrta optimalne izrabe nepremičnin na lokaciji podjetja,
- sprememba in dopolnitev okoljevarstvenega dovoljenja,
- Izvedba obsežnih investicij.

2.6 POSLOVANJE V POVEZANIH PODJETJIH

Družba KOTO je 6.12.2017 ustanovila hčerinsko družbo KOTO TRADE d.o.o., katere namen je posredovanje pri čezmejnem premeščanju odpadkov. Družba je bila registrirana oziroma vpisana v AJPEŠ dne 15.12.2017.

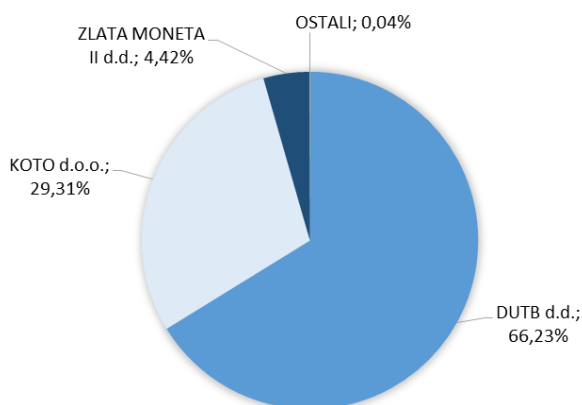
Družba KOTO TRADE je ustanovljena z minimalnim kapitalom 7.500 EUR in v letu 2017 ni ustvarila nič prihodkov in ima le minimalne materialne stroške ter stroške provizij in taks v višini 38 EUR.

S pripojitvijo PROBANKE d.d. Maribor k DUTB – Družbi za upravljanje terjatev bank d.d. Ljubljana je februarja 2016 družba KOTO d.d. dobila novega obvladujočega lastnika. V letu 2017 je družba KOTO tako poslovala z obvladujočo družbo DUTB in s povezanima družbama Farme Ihan d.d. in Alpina d.o.o..

2.7 LASTNIŠKA STRUKTURA

Graf 1: Lastniška struktura

Osnovni kapital družbe znaša 2.695.522,45 EUR. Osnovni kapital družbe sestavljajo osnovni vložki družbenikov, na podlagi katerih so v osnovnem kapitalu pridobili poslovne deleže, ki so po stanju 31.12.2017 naslednji:

2.8 EVRSKO IN SLOVENSKO OKOLJE

2.8.1 Evrsko okolje

V evrskem območju se je v zadnjem četrtletju 2017 nadaljevala razmeroma visoka gospodarska rast, kratkoročni obeti za rast pa se še naprej izboljšujejo. Aktivnost se je povečala v vseh dejavnostih, najbolj pa v predelovalnih. V Nemčiji, naši največji trgovinski partnerici, je po prvi oceni nacionalnega statističnega urada gospodarstvo v letu 2017 zraslo za 2,2 %, kar

je največ po letu 2011. K rasti je glavnino prispevalo povečanje domačega povpraševanja, predvsem zasebne potrošnje in investicij, višji kot v preteklem letu pa je bil tudi izvoz. Ugodne razmere se odražajo tudi na trgu dela, kjer stopnja brezposelnosti znaša le 3,6 %. Visoka gospodarska rast se nadaljuje tudi v naših drugih pomembnih trgovinskih partnericah evrskega območja.

V letu 2017 so se dolarske cene nafte brent zvišale za več kot četrtno, rast se je nadaljevala tudi januarja letos. Po občutni rasti v drugi polovici leta se je povprečna dolarska cena nafte brent lani zvišala za 27,5 % na 54,3 USD na sod. Rast evrske cene je nekoliko ublažila višja vrednost evra v primerjavi z ameriškim dolarjem. V januarju letos so cene dosegle 70 USD na sod, kar je največ po koncu leta 2014. Po zadnjih podatkih IMF so se v letu 2017 zvišale tudi dolarske cene neenergetskih surovin, vendar za precej manj (okoli 6,5 %).

2.8.2 Gospodarska gibanja v Sloveniji

Gospodarska aktivnost se je proti koncu leta 2017 v večini dejavnosti nadalje povečala. Ob okrepljenem tujem povpraševanju se je visoka medletna rast realnega izvoza nadaljevala, rast proizvodnje v predelovalnih dejavnosti se je še okrepila. Splošno izboljševanje domačih gospodarskih razmer, vključno z ugodnimi gibanji na trgu dela, je prispevalo tudi k nadaljnji rasti nepremičninskega trga. Vse to je skupaj s povišanjem državnih investicij spodbudilo krepitev gradbene aktivnosti. Rast domačega in tujega povpraševanja ter visoko zaupanje potrošnikov so vodili v nadaljnjo rast prihodka v tržnih storitvah. Razpoloženje v gospodarstvu, ki se še izboljšuje, dosega najvišje ravni izpred desetletja.

Visoka medletna rast izvoza in uvoza blaga se je ob koncu leta nadaljevala. K njegovi rasti je največ prispeval izvoz motornih vozil in strojev, večji pa je bil tudi izvoz vseh drugih skupin proizvodov. Nemčija, Italija in Avstrija ostajajo najpomembnejše zunanjetrgovinske partnerice, zaradi večjega izvoza vozil pa je lani na deležu v slovenskem izvozu najbolj pridobila Francija. Kljub nominalnemu povečanju se je delež izvoza na Hrvaško in v ostale države z območja nekdanje Jugoslavije nekoliko zmanjšal.

Naraščanje števila delovno aktivnih in zmanjševanje števila brezposelnih se je nadaljevalo, tudi rast plač je po nekajletnih skromnih rasteh v zadnjem obdobju višja. Število delovno aktivnih je proti koncu lanskega leta še naprej naraščalo, najbolj v predelovalnih dejavnostih, trgovini, prometu in zaposlovalnih dejavnostih. Vse več podjetij, zlasti v predelovalnih dejavnostih, občuti pomanjkanje ustrezne delovne sile. To med drugim vpliva na večje zaposlovanje tujcev. Ob manjšem prilivu v brezposelnost in ob zaposlovanju se je nadaljevalo padanje števila registriranih brezposelnih. Decembra jih je bilo 14,6 % manj kot leto prej.

Medletna rast cen življenjskih potrebščin (1,7 %) se je konec leta 2017 nekoliko povišala. K višji inflaciji so največ prispevale višje cene blaga, predvsem energentov in hrane (zlasti nepredelane), ki so k celotni inflaciji prispevale 1,1 odstotne točke (dve tretjini).

2.9 UPRAVLJANJE S TVEGANJI

V družbi KOTO smo v letu 2017 pričeli s sistematičnim procesom upravljanja s tveganji. S tem smo nadgradili zahteve glede izvedbe ukrepov za obravnavanje tveganj in priložnosti, ki jih določata novi verziji standarda ISO 9001 in ISO 14001, po katerih je družba KOTO tudi certificirana ter že vzpostavljen register prepoznanih, ocenjenih in obvladovanih tveganj s postopki nadzora na naslednjih področjih:

- HACCP - Hazard Analysis Critical Control Point (analiza tveganja in ugotavljanja kritičnih kontrolnih točk);
- Varstvo pri delu;
- EMISIJE TGP (toplogrednih plinov);
- Okoljski vidiki;
- Izredne razmere;
- Kritične točke v proizvodnem procesu;
- Požarna varnost.

Proces upravljanja s tveganji se sestoji iz identifikacije, analiziranja, obvladovanja ter spremljanja in poročanja o tveganjih, ki lahko ogrozijo delovanje in doseganje ciljev KOTO.

Vsako prepoznano tveganje je po matriki odločanja razvrščeno v tolerančni okvir.

V P L I V	5					
	4					
	3					
	2					
	1					
		1	2	3	4	5
		VERJETNOST				

Stopnja tveganja je razvrščena v tri skupine tveganj, s katero določimo prioriteto obravnave tveganj in sicer: rdeča (**VELIKO TVEGANJE**), rumena (**SREDNJE TVEGANJE**) in zelena (**MALO TVEGANJE**) območja tveganj.

2.9.1 Obvladovanje tveganj

Za vsa srednja in velika tveganja je izdelan načrt obvladovanja tveganja. Za mala tveganja pa je opisan postopek obvladovanja z internimi predpisi in postopki.

Načrt za obvladovanje tveganja vsebuje naslednje podatke:

- oznako tveganja,
- kategorijo tveganja,

- skrbnika tveganja,
- opis tveganja,
- predlagano strategijo za obvladovanje tveganja,
- opis vzrokov za pripravo načrta za posamezno tveganje,
- opis splošnega pristopa pri obvladovanju tveganja,
- opis predvidenih aktivnosti oz. akcijskega načrta za preprečitev tveganja,
- določitev roka za ponovno oceno tveganja.

Načrt za obvladovanje tveganj vključuje tudi seznam izvedbenih in nadzornih aktivnosti, ki jih izvajamo za učinkovito obvladovanje tveganja.

Koordinator za tveganja je odgovoren za izvedbo aktivnosti podanih v načrtu za obvladovanje posameznega tveganja in spremljanje izvedbe načrtov za obvladovanje vseh srednjih in velikih tveganj, o čemer poroča na ožjem kolegiju 1x mesečno.

2.9.2 Strategija za obvladovanje tveganja

Pri obravnavi posameznega tveganja se lahko uporabijo naslednje strategije za obvladovanje tveganja:

- izogibanje tveganju (npr. opustitev tehnologij in proizvodnih procesov, ki jih je težko obvladovati, odklonitev naročil odjemalcev, za katere ni zagotovila, da bodo lahko izpolnili zahteve, priložnosti za nove izdelke/storitve se ne izkoristi, če ne obstaja ugodna napoved ekonomskega izkupička),
- prenos tveganja (npr. v celoti ali delno se tveganje prenese na druge z zavarovanjem ali pogodbenimi ureditvami),
- zmanjšanje tveganj (npr. spremeniti verjetnosti ali vpliv dogodka tveganja z uporabo operativnih orodij in/ali postopkov in ustreznega nadzora. Tveganja se lahko zmanjšajo z osebnimi, organizacijskimi in tehničnimi ukrepi npr. tehnični zaščitni ukrepi, kontrolne točke v procesu, izboljšanje strojev in opreme ter usposobljenosti zaposlenih),
- sprejem tveganja (sprejemanje tveganja, npr. ko je možnost storiti kaj v zvezi s tveganjem omejena ali so stroški ukrepanja nesorazmerni s potencialnimi koristmi).

Večino tveganja je potrebno obvladovati s strategijo zmanjšanja in izogibanja tveganja, tako da se tveganje spravi na še sprejemljivo raven.

Možnost primera prenosa tveganja je t.i. outsourcing oz. najem izvajanja storitev zunanjih izvajalcev, ki lahko prinaša delitev tveganja med partnerjema. V primeru prenosa tveganja je potrebno zagotoviti jasno razdelitev in skrbništvo nad preostalim tveganjem pri obeh partnerjih. Obenem se je potrebno izogniti nastanku novih, še večjih tveganj.

Pri sprejemanju tveganj je za zagotavljanje učinkovitosti in uspešnosti potrebno upoštevati analizo stroškov in koristi obvladovanja operativnega tveganja. V primeru, ko se sprejemajo srednja in velika tveganja, morajo biti ocene, ki so vodile do prevzema tveganja, tehtno in preudarno dokumentirane. Sprejem tveganj mora biti pisno dokumentiran.

2.9.3 Poročanje

Predvideno je poročanje koordinatorja za tveganja o izvedbi načrtov za obvladovanje vseh tveganj enkrat mesečno na kolegiju posloводства.

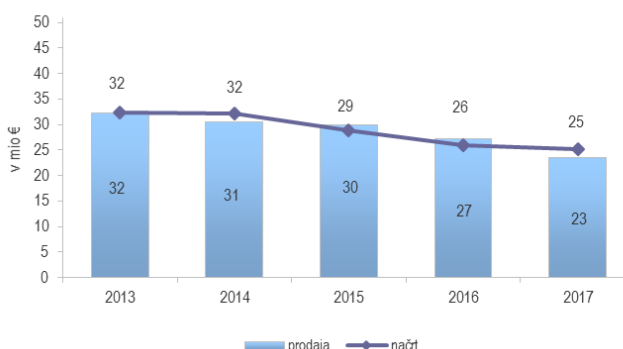
Posloводство ima zavezo, da o upravljanju s tveganji enkrat letno poroča Nadzornemu svetu

2.10 ANALIZA POSLOVANJA

V letu 2017 je družba KOTO ustvarila 23,5 mio EUR čistih prodajnih prihodkov, kar je 1,7 mio EUR manj kot smo predvideli v načrtu 2017. Prodajni prihodki so 7 odstotkov nižji od načrta in 13 odstotkov nižji od doseženih v predhodnem letu. Razlog je v spremenjenem poslovnem modelu procesa KOŽE, kjer smo se osredotočili na domače slovenske kože, s čimer pa se obseg prihodkov kož močno zniža: dejansko v dvanajstih mesecih kože tako zaostajajo 4 mio EUR za načrtovanimi prihodki.

Graf 2: Prodaja glede na načrt

Leto 2017 smo zaključili s 23,9 mio EUR vseh poslovnih prihodkov, kar je 6 odstotkov manj od načrta in manj od preteklega leta. V okviru poslovnih prihodkov čisti prihodki od prodaje predstavljajo 98,2 odstotka. Od tega smo ustvarili za 13,2 mio EUR prihodkov na tujih trgih, ali 56 odstotkov celotne prodaje ter 10,2 mio EUR na domačem trgu. 57 odstotkov prihodkov od prodaje smo ustvarili s prodajo proizvodov, 27 odstotkov s prodajo storitev in 16 odstotkov s prodajo blaga in materiala.

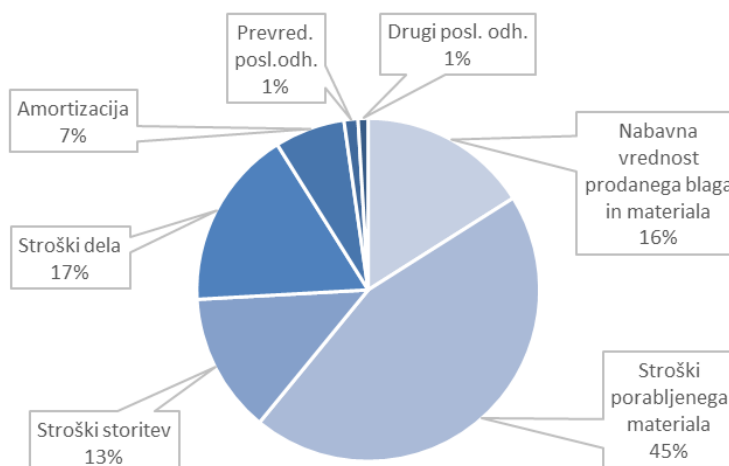
Sprememba vrednosti zalog se je v letu 2017 znižala za 1,8 mio EUR, v glavnem na račun zalog kož, kjer smo čistili stare zaloge oziroma prodajali artikle, ki so bili že dolgo časa v skladišču.

Poslovni odhodki v višini 22,4 mio EUR so bili za 8 odstotkov nižji od načrtovanih in za 17 odstotkov nižji od lanskih. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala v letu 2017 je bila na ravni načrtovanih stroškov in za 16 odstotkov nižja glede na leto 2016. S 3,6 mio EUR predstavlja 16 odstotni delež v poslovnih odhodkih. Stroški porabljenega materiala, ki v strukturi poslovnih odhodkov s 45 odstotki oziroma 10 mio EUR predstavljajo največji delež, so nižji od načrtovanih in doseženih v letu 2016. Med stroški porabljenega materiala z 82 odstotki prevladujejo neposredni stroški materiala, kjer vrednostno največji delež predstavljajo kože in maščobni terminal. Največji vpliv na nižje stroške osnovnega materiala imajo kože, kjer smo zaradi spremenjenega poslovnega modela, ki temelji na slovenskih kožah, v letu 2017 prenehali z uvozom slanih kož.

Graf 3: Struktura stroškov

Stroški dela v višini 3,8 mio EUR so na ravni načrtovanih stroškov in višji glede na leto 2016 za odstotek. Med drugimi stroški dela so zajeti tudi stroški odpravnin zaradi poslovnih razlogov v višini 156 tisoč EUR.

Prevrednotovalnih poslovnih odhodkov je bilo v letu 2017 za 296 tisoč EUR. Med njimi so predvsem slabitve starih zalog kož ter slabitve poslovnih terjatev.

Na osnovi navedenega smo v letu 2017 ustvarili negativen **poslovni izid iz poslovanja** v višini 321 tisoč EUR.

Rezultat finančnih gibanj je znižal poslovni izid za 615 tisoč EUR. Med finančnimi odhodki največji delež s 55 odstotki predstavljajo finančni odhodki iz oslabitev in odpisov finančnih naložb ter z 42 odstotki finančni odhodki iz finančnih obveznosti.

Drugih prihodkov je bilo v letu 2017 22,8 tisoč EUR, **drugih odhodkov** pa 6 tisoč EUR.

Celotni dobiček ali dobiček pred obdavčitvijo je bil v letu 2017 negativen v višini 920 tisoč EUR. Ob upoštevanju odloženih davkov (v višini -62 tisoč EUR), smo poslovno leto 2017 zaključili z negativnim **čistim poslovnim izidom** v višini 858 tisoč EUR.

Bilančna vsota družbe KOTO je na dan 31.12.2017 znašala 28,9 mio EUR in je bila za 2,8 mio EUR nižja kot konec leta 2016, pri čemer gre predvsem za vpliv znižanja zalog in osnovnih sredstev med sredstvi in znižanja finančnih in poslovnih obveznosti na pasivni strani bilance.

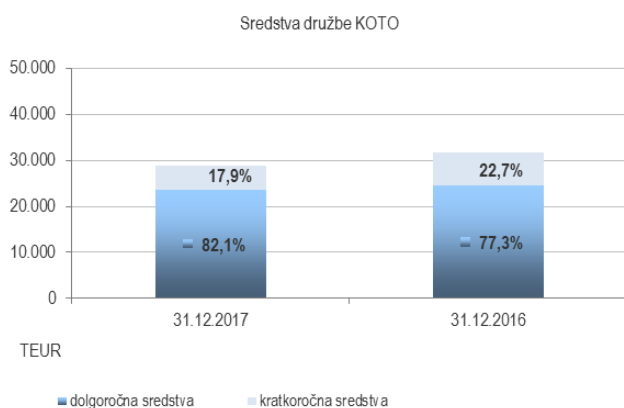
Vrednost **dolgoročnih sredstev** se je konec leta 2017 znižala za 0,9 mio EUR, pri čemer so se neopredmetena sredstva povečala za 67 tisoč EUR, opredmetena sredstva so se znižala za 730 tisoč EUR in dolgoročne finančne naložbe so se znižale za 244 tisoč EUR. Znižanje dolgoročnih finančnih naložb je sestavljena iz slabitve dolgoročnega posojila v višini 251 tisoč EUR in povečanja za 7,5 tisoč EUR zaradi ustanovitvenega kapitala hčerinske družbe KOTO TRADE.

Vrednost **kratkoročnih sredstev** se je konec leta 2017 znižala za 2 mio EUR, pri čemer so zaloge glede na konec leta 2016 nižje za 2,2 mio EUR, predvsem zaradi znižanja zalog nedokončane proizvodnje za 2 mio EUR, medtem ko so kratkoročne poslovne terjatve nižje za 0,98 mio EUR.

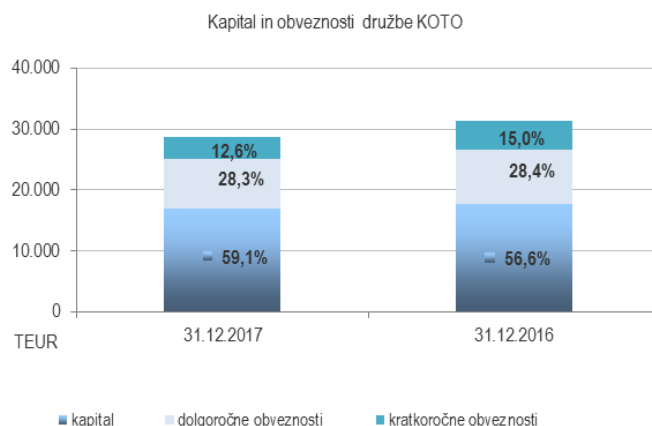
Konec leta 2017 smo imeli stanje **denarnih sredstev** na tekočih računih v višini 1,4 mio EUR, kar je za 1,2 mio EUR več glede na stanje konec leta 2016.

Kapital je konec leta v strukturi vseh obveznosti do virov sredstev predstavljal 58 odstotni delež in je za 831 tisoč EUR nižji glede na december 2016, predvsem zaradi nižjih kapitalskih rezerv.

Graf 4: Sredstva družbe KOTO

Graf 5: Kapital in obveznosti družbe KOTO

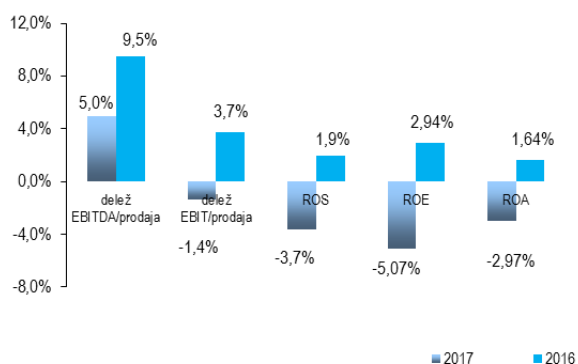

Dolgoročne obveznosti so konec decembra 2017 glede na december 2016 nižje za 0,8 mio € predvsem iz naslova odplačil dolgoročnih finančnih obveznosti. **Kratkoročne obveznosti** so glede na december 2016 nižje za 1,1 mio € predvsem iz naslova znižanja kratkoročnih poslovnih obveznosti.

Skupne finančne obveznosti znašajo 6,7 mio € in so za 1 mio € nižje glede na december 2016.

2.11 KAZALNIKI POSLOVANJA

Graf 6: Kazalci dobičkonosnosti

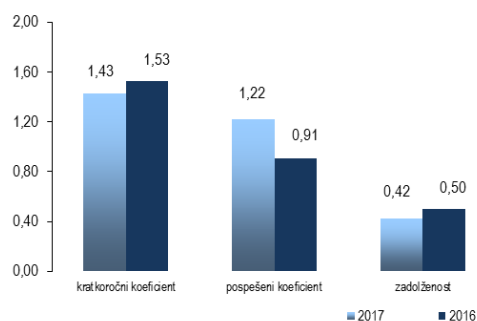

Kazalniki dobičkonosnosti, doseženi v letu 2017, so bili zaradi izrednih dogodkov nižji kot v letu 2016. V primerjavi z letom 2016 je bil delež EBITDA in EBIT v prodaji nižji.

Graf 7: Likvidnostni kazalci

Ker je bil v letu 2017 čisti poslovni izid poslovnega leta negativen so tudi, za razliko od leta 2016, kazalniki ROS, ROE in ROA negativni.

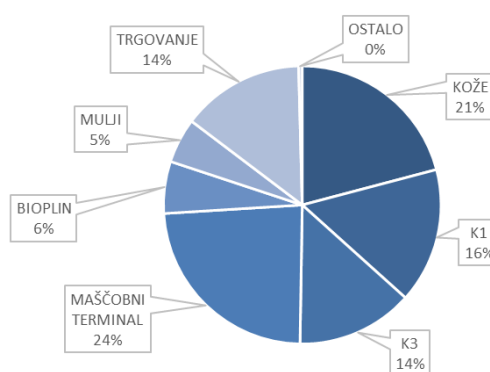
Pospešeni koeficient likvidnosti je, glede na leto 2016, višji. Zadolženost se je v primerjavi z letom 2016 znižala.

2.12 POSLOVANJE PO PROCESIH

Graf 8: Deleži prodaje po procesih

Največji delež prodaje v letu 2017 predstavlja proces Maščobni terminal s 24 odstotki. Sledijo mu procesi Kože z 21 odstotki, K1 s 16 odstotki ter procesa K3 in Trgovanje s 14 odstotki. Dejavnost družbe dopolnjujeta procesa Bioplin in Mulji.

2.12.1 Proces Kože

Temeljna dejavnost procesa Kože je zbiranje in prodaja živalskih kož in trgovanje z njimi.

V mesecu aprilu smo prenehali z nabavo slanih kož na področju bivše YU ter pričeli z aktivnostmi na področju zbiranja svežih kož na slovenskem trgu s ciljem postati eden večjih odjemalcev svežih kož.

Na drugi strani so se vršile aktivnosti na področju prodaje zalog slanih kož. Večji delež prodaje slanih kož je šel na račun govejih kož težjih težinskih kategorij, namenjenih avtomobilski industriji. Še vedno zaostajajo pri prodaji goveje kože lažje težinske kategorije, ki je posledica težav v obutveni industriji. Ker je pohištvena industrija že vrsto let v težavah, je bilo v letošnjem letu posledično zaznati precejšnje pomanjkanje povpraševanja po kravjih kožah, kar se je odražalo na prodajni strani.

Prodaja telečjih kož je bila v mejah pričakovanega.

2.12.2 Proces K1

Živalski stranski proizvodi (ŽSP) so snovi živalskega izvora, ki niso namenjene prehrani ljudi in lahko predstavljajo tveganje za zdravje ljudi in živali.

Snovi kategorije 1 in 2 so:

- Trupla poginule ali usmrčene živali,
- Tkiva s specifičnim tveganjem (SRM). V to skupino spadajo: od goveda lobanja vključno z možgani in očmi, hrbtenjača, starejši od 12 mesecev in pri drobnici lobanja vključno z možgani in očmi tonzile in hrbtenjača starejših od 12 mesecev ter vranica in vito črevo.
- Patološko spremenjena tkiva in organi in mešani ŽSP kategorije 1, 2 in 3.

Zbiranje in predelava stranskih živalskih proizvodov (ŽSP) kategorije 1 je v RS urejeno z Javno gospodarsko službo. Koncesijska Pogodba velja od 1.4.2017 za obdobje naslednjih pet let.

Vlada Republike Slovenije je sprejela Sklep o določitvi cene za storitev javne službe ravnanja s živalskimi stranskimi proizvodi kategorije 1 in 2 in določitvi cene storitev javne službe za prevzem živalskih stranskih proizvodov kategorije 1 in 2, ki nastanejo zaradi proizvodnje živil za lastno porabo in sofinanciranje iz proračuna RS za živalske stranske proizvode kategorije 1 in 2, ki nastanejo zaradi proizvodnje živil za lastno porabo ter prevzemanje živalskih stranskih proizvodov kategorija 1 in 2, ki so nelegalno odloženi v okolju.

Zbiranje ŽSP kategorije 1 in 2 po prevzemnih mestih (SRM in mešani ŽSP kategorije 1,2 in 3) in v zbiralnicah (poginule živali) je urejeno z Koncesijsko pogodbo in koncesionar izvaja z lastnimi prevoznimi sredstvi.

Novost v novem koncesijskem razmerju je podizvajalec Nacionalni veterinarski inštitut (NVI), ki zagotavlja prevzem živalskih stranskih proizvodov, ki nastanejo na kmetijskih gospodarstvih pri proizvodnji živil za lastno porabo in sicer na mestu nastanka. Sprememba je tudi povezana z minimalno enkratno prevzeto količino na posameznem mestu nastanka ŽSP kategorije 1 in 2. Prevzem manjši od 300 kilogramov se obračuna z minimalno količino 300 kg.

Za izvajalca Javne gospodarske službe, podizvajalec NVI zagotavlja tudi prevzemanje živalskih stranskih proizvodov kategorija 1 in 2, ki so nelegalno odloženi v okolju po odločbi uradnega veterinarja.

Vzroki za povečanje količin poginulih ali usmrčenih živali so bili nepričakovane bolezni zajedavcev Parazitoze pri drobnici v spomladanskem času in v poletnem času večji pogini perutnine in govedi pri velikih rejcih.

Predelava poteka v samostojnem obratu po natančno določenih pravilih določenih v sistemu HACCP, po suhem visokotemperaturnem postopku, ki vključuje naslednje tehnološke točke: mletje in sterilizacijo surovine; sušenje; mehansko ekstrakcijo maščobe; mletje, sejanje, skladiščenje in odpremo mesne moke za uničenje; ter mehansko čiščenje, skladiščenje in odpremo maščobe.

Pri predelavi zbranih živalskih stranskih proizvodih kategorije 1 in 2 v proizvodnji nastajata dva proizvoda mesno kostna moka in živalska mast. Tako živalska mast kot mesno kostna moka nista namenjena prehrani ljudi in živali in se morata neškodljivo uničiti oziroma se proizvoda lahko uporabljata le kot alternativni energent.

Trenutni največji porabniki masti kategorije 1 so proizvajalci biodizla. Možnost je tudi uporaba kot alternativni energent namesto zemeljskega plina. Potrebe po masti K1 na EU trgu se v zadnjem letu spreminjajo. EU je poleti sprostila uvoz velikih količin biodizla iz Argentine. Kljub dvigu cen med letom so v zadnjem Q 2017 cene na trgu masti enake kot v 4Q 2016. Prevzemniki moke kategorije 1 so pretežno cementarne doma in v EU. Mesno kostno moko uporabljajo kot alternativno gorivo pri proizvodnji cementa. Zaradi presežkov predelanih živalskih beljakovin na globalnem trgu ter velike količine razpoložljivih in cenovno dostopnih odpadkov primernih za cementarne, tudi stroški za mesno kostno moko K1 rastejo.

2.12.3 Proces K3

Podjetje KOTO d.o.o. pogodbenim partnerjem izvaja storitev prevzema in transporta ŽSP K3 iz slovenskih mesnopredelovalnih in drugih živilskih obratov. Posamezni obrati zagotovijo embalažo oz. zabojnike, podjetje KOTO pa z lastnim voznim parkom pri pogodbenih partnerjih nastale ŽSP K3 prevzame skladno z dogovorjeno dinamiko.

Pri pogodbenih partnerjih prevzemamo naslednje ŽSP K3:

- Goveji loj
- Kost

- Mešane ŽSP K3 (obreznine, notranji organi, izpraznjena čreva)
- Perje v perutninskih klavnicah
- Kri
- Ostali ŽSP K3 skladno z določili Uredbe (ES) št. 1069/2009/ES

Poslovanje v letu 2017 je bilo skladno z načrtovanim, kljub nenehnim cenovnim pritiskom.

V predelovalni obrat KOTO v Zalog dostavljeni ŽSP K3 se nato predelajo na predelovalni liniji K3. Postopek predelave poteka v samostojnem obratu po natančno določenih pravilih določenih v sistemu HACCP. Po dostavi sledi mletje, toplotna obdelava in sušenje, ločevanje beljakovin in maščobe, mletje in sejanje trdnega dela (beljakovine) ter dekantiranje pridobljene maščobe. Končni produkt predelave sta živalska maščoba K3 ter mesno kostna moka K3. Mesna moka predstavlja osnovno beljakovinsko komponento pri proizvodnji hrane za pse in mačke, maščoba se uporablja kot komponenta pri proizvodnji krmil in v kemijski industriji.

V letu 2017 so bila na trgu značilna izrazita nihanja prodajnih cen mesne moke. V prvi polovici leta se je trg postopoma opomogel in cene so se dvigovale. V drugi polovici leta (julij) pa je prišlo do nenadnega izrazitega padca cen, ki so dosegle v zadnjem kvartalu leta najnižjo raven v zadnjih 12 letih. Vzrok za prej opisano stanje je v zaustavitvi prodaje predelanih živalskih beljakovin (v nadaljevanju PŽB), ki vsebujejo prežvekovalce v Azijo, oz. odločitve največjih azijskih trgov, da prepove uporabo PŽB, ki vsebujejo prežvekovalce kot komponento pri proizvodnji krmil.

Nekateri proizvajalci so špekulirali in v upanju na spremembe na trgu, ponovne možnosti za izvoz v Azijo oz. porast povpraševanja in cen skladiščili proizvode skozi celo leto, kar pa je povzročilo enormne količine mešanih PŽB na evropskem trgu. Podobno se je dogajalo že v letu 2016, a je bilo v letu 2017 to še bolj izrazito in padec cen še večji.

Zaradi omenjenih nizkih cen na trgu se je še enkrat izkazalo, kako pomembni so naši pet-food redni kupci, pri katerih smo zaradi letnih oz. polletnih pogodb ter drugačne cenovne politike skozi celo leto ohranili cene na ustreznem nivoju.

2.12.4 Proces Maščobni terminal

Osnovni namen procesa MT – maščobni terminal je prodaja živalske masti K3 iz lastne proizvodnje.

Ker so potrebe naših kupcev večje od lastne proizvodnje, potrebne prodajne količine dopolnimo z nakupom pri dobaviteljih iz EU, občasno pa dobimo blago tudi iz tretjih trgov (Srbija). Osnovni kriterij za nabavo blaga je ustrezna registracija podjetja s pripadajočo predpisano dokumentacijo ter seveda ustrezna kakovost blaga. Živalska mast K3 se uporablja v naslednjih panogah: industrijski namen (proizvodnja biodizla, kemična industrija) ter za pripravo krmil in proizvodnjo hrane za male živali (hišni ljubljenci).

Kot dodatno ponudba maščobnega terminal imamo v prodajnem programu tudi surovo rastlinsko olje (sončnično, sojino) ter mešanico rastlinskih olj in maščob K3 (po recepturi končnega kupca) ter surove maščobne kisline. Za pripravo mešanic nabavljamo tudi surovo palmovo olje. Vsi omenjeni produkti so namenjeni za končno uporabo pri pripravi krmil za živali.

Nabava in prodaja blaga je potekala na domačem trgu, kako tudi na trgih EU in tretjih držav. Glavni nabavni trg za surovo sojino olje je še vedno Srbija, in sicer zaradi zahtev kupcev po GMO free olju. Vsi dobavitelji nam pri dobavi blaga predložijo ustrezno dokumentacijo, ki je zahtevana za dobavo komponent pri pripravi krmil.

Zaradi ugodnih prodajnih cen svinjske masti je bil razširjen krog dobaviteljev za svinjsko mast. Prav tako smo na nabavnem delu živalske masti K3 pridobili nove dobavitelje, kar nam je omogočilo povečano prodajo masti za tehnične namene.

Leto 2017 je bilo poslovno zelo razgibano, kajti v prvi polovici leta se je prodajna cena za živalsko mast K3, kakor tudi svinjsko mast z vsakim kvartalom, pa tudi pri mesečnih prodajah, dvigovala vse do poletja. Proizvodnja naše lastne mast in tudi nabava eksterne masti je komaj zadoščala vsem povpraševanjem. V drugi polovici leta pa so prodajne cene padle, bile čez poletje stabilne, z oktobrom pa je sledil ponoven padec.

Skupna prodaja masti za namene krme dosega 81 %, za pripravo hrane za »hišne ljubljence« je dobavljeno cca 5 % masti, za tehnične namene pa je šlo cca 14 % od skupno prodane količine živalske masti K3.

2.12.5 Proces Bioplin

Proces vključuje prevzem bioloških odpadkov zbranih s strani javnih komunalnih podjetij, prevzem bioloških odpadkov, ki nastajajo predvsem na flotacijskih napravah v mesni ter mlečni industriji, manjše količine mulja, primernega za predelavo v bioplin, zbiranje in predelavo predvsem biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov, odpadkov z živilskih trgov in vseh ostalih organskih odpadkov, ki so primerni za predelavo v naši bioplinski napravi in so hkrati komercialno zanimivi ter samo proizvodnjo bioplina z njegovo energetsko izrabo.

V letu 2017 smo proizvedli 4.151 MWh električne energije. Manjšo količino bioplina proizvedemo v anaerobnem filtru s fiksiranim nosilcem biomase, v katerem se še naknadno očisti tekoči digestat, ki nadalje odteka na interno biološko čistilno napravo. Proizvedena električna energija v kogeneraciji se v večji meri izrabi za lastno rabo (interni prihodek), okoli dvanajst odstotkov se odda v električno omrežje. Za neto proizvedeno električno energijo smo upravičeni do podpore

do leta 2022. Podporo izplačuje družba Borzen, operater trga z elektriko, d. o. o. v obliki Obratovalne podpore. So-proizvedena toplota se izkorišča za proizvodnjo pare, za ogrevanje digestorjev in za ogrevanje prostorov.

V novembru smo v oddelku predpriprave surovin za bioplin prevzeli v upravljanje pralnico sodčkov kuhinjskih odpadkov. S tem bomo na procesu ustvarjali dodatne prihodke od storitve pranja sodčkov.

2.12.6 Proces Mulji

V aprilu 2017 smo, s strani Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor, prejeli zavrnitev izdaje soglasja za večkratno pošiljanje odpadkov na predelavo med državami članicami Evropske skupnosti. Zavrnitev izdaje soglasja za večkratno pošiljanje odpadkov na predelavo med državami članicami Evropske skupnosti je posledica, s katero se je v preteklem letu srečala večina podjetij, ki se ukvarja z ravnanjem z odpadki ter čezmejnimi premeščanjem odpadkov, saj Uredba o izvajanju Uredbe (ES) 1013/2006 o pošiljkah odpadkov določa, da mora pristojni organ (Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor) vedno zavrniti izdajo soglasja za večkratno pošiljanje odpadkov na predelavo med državami članicami Evropske skupnosti, če je podjetje storilo kakršenkoli prekršek povezan z okoljsko zakonodajo. Uredbo mora pristojni organ upoštevati tudi, če gre za manjši prekršek, ki ni povezan z čezmejnimi premeščanjem odpadkov ter je zaradi majhne kršitve zoper kršitelja izdan le opomin. Uredba o izvajanju Uredbe (ES) 1013/2006 o pošiljkah odpadkov predstavlja neprimerljivo ostrejšo zakonodajo, kot jo je predvidela Uredba (Evropske skupnosti) 1013/2006, ki prepušča odločitev o zavrnitvi izdaje soglasja za večkratno pošiljanje odpadkov na predelavo med državami članicami Evropske skupnosti inšpektorju, saj določa, da se inšpektor lahko odloči za zavrnitev izdaje soglasja. Tudi v ostalih državah članicah je odločitev o tem, kako ostro bo kakšen prekršek sankcioniran, prepuščena inšpektorju. Zaostrena zakonodaja, ki se izvaja na območju Republike Slovenije predstavlja nekakšno anomalijo, ki je posledično povzročila ustanavljanje večjega števila podjetij le za namen čezmejnega premeščanja odpadkov. Družba KOTO je tveganje odpravila z ustanovitvijo hčerinskega podjetja KOTO TRADE d.o.o.

2.12.6.1 Komunalni mulji

Družba KOTO prevzema komunalne odpadke po celi Sloveniji. Kupce komunalnih muljev predstavljajo večinoma javna komunalna podjetja. KOTO nudi storitev transporta in predelave predmetnega odpadka. Zaprtje večjega predelovalca komunalnih in industrijskih muljev v Republiki Sloveniji je onemogočilo poslovanje nekaterim posrednikom in zbiralcem, ki so se na prodajnem trgu pojavljali kot naša konkurenca. Zaradi majhnega števila konkurentov na prodajnem trgu, smo obdržali in še povečali načrtovane količine prevzetih muljev.

2.12.6.2 Industrijski mulji

Družba KOTO prevzema industrijske mulje na prodajnem trgu Republike Slovenije. Kupce industrijskih muljev predstavljajo večinoma gospodarske družbe ter v manjši meri javna podjetja. KOTO nudi storitev transporta in predelave predmetnega odpadka. Na nabavnem trgu je prišlo v letu 2017 do večjih sprememb, saj je z obratovanjem prenehal večji predelovalec mulja na območju Republike Slovenije.

2.12.6.3 Ograbki

Družba KOTO prevzema odpadke iz grabelj in sit na prodajnem trgu Republike Slovenije. Kupce ostankov iz grabelj in sit predstavljajo večinoma javna komunalna podjetja. KOTO nudi storitev transporta in predelave predmetnega odpadka. Kljub močnemu konkurentu, ki se pojavlja na

prodajnem trgu, nam je uspelo pridobiti posel z našim največjim kupcem preko javnega naročila.

2.12.7 Proces Trgovanje

2.12.7.1 Prodaja krmnih komponent

Perutninska moka in perna moka predstavljata osnovno beljakovinsko komponento pri proizvodnji hrane za pse in mačke, medtem ko perno krvna moka zaradi vsebnosti krvi načeloma ne dosega pogojev za proizvodnjo hrane (pet-food) in se zato trenutno uporablja predvsem pri proizvodnji gnojil. Po večletnem prizadevanju nam je uspelo prepričati našega partnerja, da se je usposobil za izločanje krvi in s tem proizvodnjo perne moke, ki ima na trgu višjo ceno.

Večino perno krvne moke smo uspeli prodati kupcem za proizvodnjo gnojil po relativno dobrih cenah. Predvsem v zadnjem kvartalu leta pa smo morali manjšo količino prodati po nekoliko nižji ceni. Uspelo nam je prodati tudi prve količine perne moke, vendar je kupec manjši pet-food proizvajalec in ni zmožen uporabe večjih količin. Naša prednost je v tem, da dobro poznamo razmere na trgu, kupce, njihove zahteve in pričakovanja, proizvodnjo in nekatere druge specifikke.

2.12.7.2 Prodaja želatinskih odrezkov

Prodajamo želatinske odrezke, ki nastanejo ob proizvodnji trdnih kapsul za zdravila. Količina omenjenega stranskega proizvoda je omejena, in sicer na eni strani z omejeno proizvodnjo in na drugi strani z reciklažo, ki jo izvaja sama proizvajalka kapsul za zdravila. Tako pridobljeno sekundarno surovino ponovno uporablja v proizvodnji. Prodajni trg je ostal nespremenjen. Glede na majhne količine želatinskih odrezkov in zaprt omejen trg, imamo samo enega kupca, kateremu prodamo celotno količino, ki jo uspemo zbrati.

2.12.7.3 Prodaja svinjskih kožic

Prodajamo svinjske kožice, ki nastanejo v klavnicah pri klanju prašičev. Nabavili smo vse razpoložljive svinjske kožice, ki so bile na razpolago v zadostnih količinah, ki so omogočale naklad in posredno prodajo.

Stopili smo v stik s še tremi potencialnimi dobavitelji v Sloveniji in na Hrvaškem, kjer pa do realizacije ni prišlo zaradi premajhnega interesa s strani imetnikov kožic. Za realizacijo je namreč potrebna presoja našega kupca, za katero pa se nihče od potencialnih dobaviteljev ni odločil.

2.12.7.4 Odpadna jedilna olja

Ta dejavnost predstavlja odkup jedilnega olja in masti od zbiralcev ali imetnikov odpadka ter predelavo in prodajo predelanega odpadka kot surovine predvsem za proizvodnjo biodizla. Trgovanje z jedilnimi olji in mastmi je v tesni povezavi s proizvodnjo biodizla, cenami energentov

(nafte), subvencij posameznih držav in hkrati razmerami na trgu svežega olja, predvsem oljne repice. Jedilna olja in masti so v primerjavi s svežimi olji iz vidika obnovljivih virov in trajnostnega razvoja tudi veliko bolj primerna surovina, kar povečuje vrednost tega odpadka ali surovine.

Cene na trgu so bile stabilne. Velik vpliv na cene so imele stimulacije ali subvencije s strani posameznih držav (double-counting), ki so povezane z uporabo energentov iz obnovljivih virov oz. v povezavi s trajnostnim razvojem. V Sloveniji je veliko konkurentov, ki bodisi trgujejo ali zbirajo omenjena olja. Na nabavni trg so predvsem vplivale ugodne visoke prodajne cene, neomejeno povpraševanje, konkurenca na trgu in prisotnost kupcev iz tujine.

2.13 RAZVOJ

V letu 2017 smo v službi Razvoj koordinirali razvojne in organizacijske projekte. S sedmimi razvojnimi projekti smo preverili možnosti za povečanje kapacitet obstoječih procesov in izvedljivost potencialnih novih procesov, kakor tudi optimiziranja obstoječih procesov:

- [Projekt BIOPLIN 2022](#)

Ocenili smo tržni potencial izbranih biološko razgradljivih odpadkov za proizvodnjo bioplina in možnost zagotovitve večjih kapaciteti s ciljem ponovnega vstopa v sistem podpor po letu 2022.

- [Projekt MAKSIMUM K3](#)

Preučili smo tržni potencial za ŽSP K3 in našli rešitev za predelavo določenih vrst ŽSP. S predelavo večjih količin ŽSP K3 in kvalitetnejših proizvodov, bo omogočena proizvodnja specialnih produktov.

- [Projekt PERUTNINSKI ŽSP K3](#)

Pretehtali smo možnost za proizvodnjo perutninske moke, ocenili potencial perutninskih ŽSP in izdelali predlog za sodelovanje.

- [Projekt KRVNA LINIJA](#)

Našli smo tehnološko rešitev in izdelali študijo izvedljivosti za proizvodnjo krvne moke.

- [Projekt INDUSTRIJSKI MULJI](#)

Pregledali smo stanje na področju industrijskih muljev v Sloveniji in za papirniške mulje ocenili možnost postopka R12 zbiranja in skladiščenja ter predelave R3.

- [Projekt Optimizacija Centralnega skladišča KOŽE](#)

Našli smo rešitev za optimalno ravnanje s svežimi kožami, sortiranje in skladiščenje.

- [Projekt Optimizacija logistike zbiranja živalskih stranskih proizvodov](#)

Pregledali smo možne variante racionalnega skupnega zbiranja ŽSP K1 in K3 s specialnimi vozili, določili primerna vozila in proge, predlagali dvofazno izvedbo, ki bi omogočala ločeno zbiranje govejih ŽSP od leta 2021.

Nadaljujemo tudi s projektom Avtomatizacija logistike, ki se zaključi v letu 2018.

V zadnjem kvartalu smo pričeli postopek strateškega planiranja do leta 2023. Izdelana strateška analiza stanja podjetja bo podlaga za izdelavo strateških usmeritev 2018-2023.

Projekt_SaltGae - Razvoj inovativne tehnologije za čiščenje slanih organsko obremenjenih voda

Evropski projekt na temo čiščenja slanih organsko obremenjenih voda smo pričeli izvajati junija 2016 in ga nadaljevali v letu 2017. Projekt je sofinanciran iz programa Obzorje 2020. Projekt traja tri leta in bo potekal do maja 2019. Na projektu sodeluje 20 partnerjev iz več evropskih držav in en partner iz Izraela. Partnerji so univerze, inštituti in mala podjetja. Koordinator podjetja je špansko podjetje Inspiralia, slovenski partner na projektu je podjetje AlgEn, s katerim smo že sodelovali na EU projektu in se ukvarja z algnimi tehnologijami. Na projektu sodelujemo zaposleni iz službe Razvoj in sektorja Proizvodnja.

V 2017 smo sodelovali pri aktivnostih karakterizacije odpadnih vod iz skladišča kož in načrtovanju pilotne naprave, ki bo vključevala predpripravo in dvostopenjsko anaerobno razgradnjo ter aljno obdelavo. Glavna naloga podjetja KOTO je demonstracija tehnologije v industrijskem okolju v pilotni napravi.

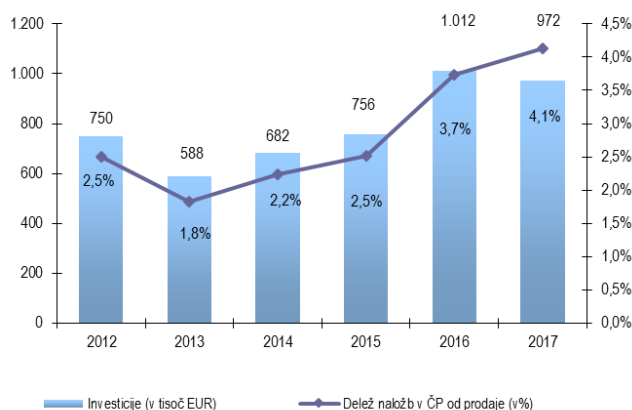
Konec 2017 smo zgradili pilotno napravo, ki jo bomo povezali z obstoječim bazenom z algami. Partnerji, španski Biboacqua (SME) in portugalski NOVA (Univerza v Lizboni), so nam dobavili opremo za mehansko predpripravo in anaerobni sistem. Raziskovalna oprema za demonstracijo v industrijskem okolju je tako v lasti projektnih partnerjev.

2.14 INVESTICIJE

Graf 9: Investicije in delež naložb v ČP od prodaje

Družba KOTO uresničuje strateški razvoj preko investicijskih vlaganj v razširitev materialne osnove ter ohranjanje okolja. S stalnimi vlaganji zagotavljamo popolno varnost proizvodnje, kar je na področju živalskih stranskih proizvodov, predvsem z vidika ekologije in zdravja ljudi zelo pomembno za širšo družbeno skupnost.

Tudi v letu 2017 so bile investicijske aktivnosti usmerjene v proizvodno dejavnost družbe. Največje investicije so bile povezane z obnovitvijo in optimizacijo proizvodnje ter dehidracijo in čiščenje digestata. V logistiki smo nabavili tovorno vozilo za prevzem ŽSP z nadgradnjo, cisterno za maščobe, službeno vozilo in kombi za prevoz kož ter investirali v nabavo nove tehtalne opreme in avtomatizacijo poslovanja v logistiki, nabavili pa smo tudi kontejnerje in zabojnike za prevzem ŽSP, muljev in ograbkov. Ostala vlaganja so bila namenjena za splošna obnovitvena dela in informatiko.

Za investicijska vlaganja v osnovna sredstva smo namenili 972 tisoč EUR sredstev, kar je manj, kot smo načrtovali. Vrednost investicij, ki so bile konec leta še nedokončane in bodo dane v uporabo v naslednjih letih, znaša 414 tisoč EUR.

2.15 INFORMATIKA

Organizacijsko informatika deluje pod okriljem finančno računovodske službe in pokriva delovanje celotnega podjetja z informacijskega stališča. Skrbi za strežnike, mrežo, delovne postaje, razvoj ERP-ja, priporoča nove tehnologije ter stalno išče načine kako izboljšati in tehnološko podpreti delovanje podjetja, tako v smislu strojne opreme, kot tudi uporabniške izkušnje in samega toka podatkov.

V letu 2017 smo predvsem investirali v novo strojno opremo, da smo lahko zagotovili nadaljnje nemoteno delovanje podjetja. Odpravljalo se je sprotne napake pri opremi in izvajala se je pomoč uporabnikom. Napredovali smo na projektu avtomatizacije v Logistiki, ki jo vodi informatika.

2.16 MARKETING

Marketinške aktivnosti v družbi KOTO sledijo trem ključnim ciljem:

- Krepitev blagovne znamke KOTO kot zanesljivega partnerja ter strokovnega in urejenega podjetja.
- Podpora komercialnim aktivnostim pri vzdrževanju in večanju nabavnega tržnega deleža.
- Krepitev vloge podjetja v očeh strokovne in splošne javnosti, kot dober primer trajnostnega poslovanja.

Družba KOTO mora, da bi uresničila zastavljene cilje, okrepiti marketinške aktivnosti, s katerimi se bo približala dobaviteljem in jim zagotavljala: varnost, zaupanje, zanesljivost. Zaradi specifične dejavnosti podjetja je to možno:

- z osebnim pristopom in usmerjenostjo v stranko,
- s ciljnim komuniciranjem glede na določene deležnike,
- z vzdrževanjem odnosov s širšo zainteresirano javnostjo, ki posredno vpliva tudi na specifično (odnosi z javnostmi, dogodki).

Služba za marketing skrbi tudi za interno komuniciranje (interno glasilo družbe KOTO Kotopis in interni dogodki za zaposlene).

V letu 2017 so potekale naslednje aktivnosti:

- Prenova spletne strani in spletno komuniciranje (spletna stran in socialna omrežja).

- Ponovna vzpostavitev internega glasila družbe KOTO.
- Organizacija kongresa ob 70. obletnici družbe KOTO.
- Podpora komercialnim aktivnostim (promocijska gradiva in materiali, izobraževalno gradivo).
- Odnosi z javnostmi.

2.17 SISTEMI

2.17.1 Kakovost ISO 9001

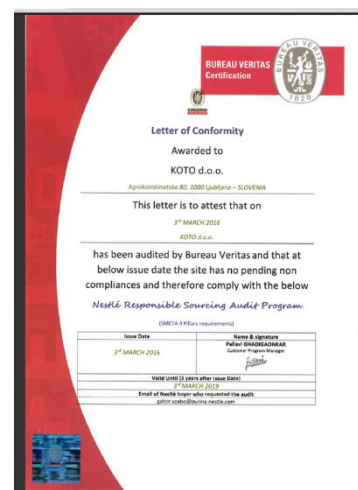
Septembra 2017 je bila v družbi KOTO izvedena recertifikacijska presoja sistema vodenja kakovosti. Hkrati je bil izveden prehod na nov standard ISO 9001:2015.

2.17.1.1 HACCP

je preventiven, sistematičen način proizvodnje varnih oziroma zdravstveno ustreznih živil. Zajema predelavo hrane od kmetovalca do mize uporabnika in vključuje vse vrste živilske dejavnosti. Sistem HACCP je uveden za naslednje obrate:

- Predelovalni obrat ŽSP K1,
- Obrat za proizvodnjo bioplina,
- Predelovalni obrat ŽSP K3,
- Obrat za skladiščenje pridobljenih proizvodov – topljenih maščob K3,
- Obrat za skladiščenje ŽSP K3 – kri iz klavnic,
- Obrat za ravnanje z ŽSP K3 po njihovem zbiranju (kože CS),
- Transport perutninske moke,
- Trgovanje z maščobnimi kislinami,
- Kotlovnica,
- Skladiščenje PŽB.

V letu 2017 smo pridobili novo odločbo za skladiščenje Predelanih živalskih beljakovin.

2.17.1.2 SMETA

Presoja 4 »stebrov« je bila izvedena 3.-5.3.2016. Veljavnost je tri leta, in sicer do 3.3.2019. Zajema naslednja področja:

- delovna razmerja
- varnost in zdravje
- okolje
- poslovna praksa

SMETA: Sedex Members Ethical Trade Audit

SEDEX: Supplier Ethical Data Exchange

2.17.1.3 ETI kodeks

Sprejeli smo ETI kodeks. S sprejetjem kodeksa stremimo k cilju, da bi zaposlenim v celotni tržni verigi zagotovili ustrezne delovne pogoje. Kodeks podaja smernice za spodbujanje in izboljševanje teh pogojev. Želeli bi, da se kodeks devetih načel uveljavi v celotni tržni verigi.

2.17.1.4 ISCC EU

Zahteve evropske zakonodaje in nacionalnih zakonov na področju uporabe biogoriv so trajnostno pridelavo postavili kot pogoj za smotrno uporabo biomase in biogoriv. Trajnostna dobavna veriga pomeni dokumentirano in sledljivo pot od pridelave surovine do končnega proizvoda. Sledljivost se zagotavlja preko masnega bilanciranja in zahteve po spoštovanju trajnostnih meril v vseh členih proizvodne in dobavne verige.

ISCC (International Sustainability and Carbon Certification) je organizacija ustanovljena in delujoča z namenom, da ponudi mednarodni sistem za certificiranje biomase in bioenergije, ki je praktičen in transparenten. Glavni cilji ISCC sistema so:

- zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov,
- trajnostno obdelovanje kmetijskih površin,
- varovanje naravnega življenjskega okolja,
- trajnostna pridelava z upoštevanjem socialnega vidika.

V družbi KOTO smo certifikat ISCC EU prejeli 26.9.2017 za procese, ki so vezani na zbiranje, odkup, predelavo in trgovanje s trajnostno biomaso. Področje certificiranja zajema zbiranje, predelavo, prodajo in odkup trajnostnih surovin in dokazovanje trajnostne proizvodnje/zbiranja biomase – odpadnih olj in ostankov (maščoba ŽSP K1 in maščoba ŽSP K3) za proizvodnjo biogoriv, kot tudi masnih bilanc vrednosti emisij toplogrednih plinov in zagotovitev skladnosti pri vseh procesih z zahtevami sheme ISCC EU o trajnosti biomase za proizvodnjo biogoriv.

2.17.2 Skrb za okolje ISO 14001

V družbi KOTO imamo certificiran sistem ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001 že od leta 1999.

Septembra 2017 je bila v družbi KOTO izvedena recertifikacijska presoja sistema ravnanja z okoljem. Hkrati je bil izveden prehod na nov standard ISO 14001:2015.

2.17.2.1 Okoljski programi

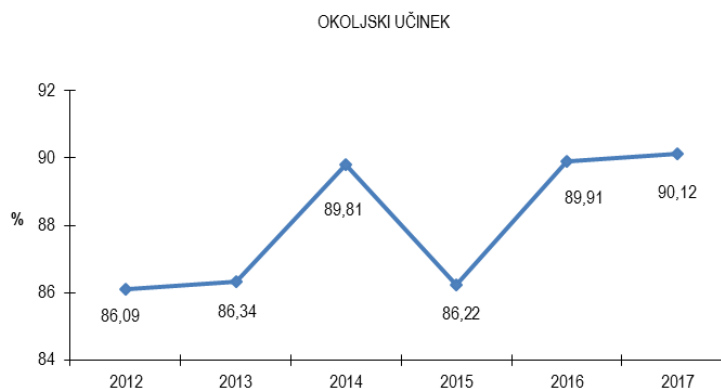
V letu 2017 so potekali naslednji okoljski programi:

- Postopna zamenjava vozil starejših od 9 let;
- Zmanjšanje rabe vode za tehnološke namene;
- OVD – pridobitev spremembe dovoljenja;
- Ureditev mikroklimatskih pogojev v ČD PO K3 – prah;
- Energetski pregled.

2.17.2.2 Okoljski vidiki

Graf 10: Okoljski učinek

Vsako leto poteka ocenjevanje okoljskih vidikov. Na podlagi te ocene se določijo pomembni okoljski vidiki, ki so osnova za oblikovanje okvirnih in izvedbenih ciljev. Na podlagi ocene vidikov se določi okoljski učinek. Okoljski učinek za leto 2017 znaša 90,12 odstotkov in je za 0,2 odstotka višji od preteklega leta.

2.17.2.3 Poročilo o okolju

Po Zakonu o varstvu okolja ZVO-1 je družba KOTO d.o.o. upravljalec naprav, v katerih se opravlja dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega in je zanje potrebno pridobiti okoljevarstveno dovoljenje.

➤ ZRAK

• MONITORINGI

V okviru obratovalnega monitoringa je potrebno zagotoviti izvedbo občasnih meritev emisije snovi v zrak enkrat na tri leta. V letu 2017 je bil 13.9.2017 izveden letni monitoring emisij snovi v zrak ter posredovano poročilo o izvedenem monitoringu na ARSO. Ravno tako so bile izvedene tehnološke meritve za določanje učinkovitosti delovanja biofiltra. Iz rezultata meritev je razvidno, da je učinkovitost biofiltra 94,6 %. Na ostalih izpustih v letu 2017 ni bilo potrebno izvesti monitoringa.

• LETNA POROČILA

Ocena letnih emisij snovi v zrak za leto 2017 je bila marca 2018 posredovana na ARSO. Vsi podatki so bili skladni z zahtevami iz Okoljevarstvenega dovoljenja.

• TRAJNE MERITVE

V letu 2017 smo v tehnološki enoti Kotel Omnical DDH15 porabili samo 676 l živalske masti, naprava je na to vrsto goriva obratovala samo eno uro in sicer za potrebe nastavitve gorilnika. Zato smo na ARSO poslali izjavo o neuporabi goriva živalska mast v letu 2017 in podali izjavo, da posledično v letu 2017 ni možno zagotoviti izvajanje trajnih meritev na MMZ1, tehnološke enote Kotel Omnical DDH15 pri uporabi goriva živalska mast, ni možno zagotoviti umerjanja merilnih naprav za izvajanje trajnih meritev in rednega letnega preizkušanja opreme za trajno merjenje in ne bo mogoče izdelati predpisanega letnega poročila o trajnih meritvah emisije snovi v zrak.

• TESNOST HLADILNIH NAPRAV

Od 1.1.2017 mora vzdrževalec avtoklim poročati ARSO o polnitvi ob namestitvi opreme, dopolnjevanju in zajemu FTP. Poročilo za leto 2017 je bilo oddano marca 2018.

• TGP, EMISIJAKI KUPONI IN OKOLJSKA DAJATEV

Pridobljeno imamo dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, in sicer 29.9.2014, ki velja do izdaje odločbe o prenehanju veljavnosti oziroma do izdaje odločbe o odvzemu tega dovoljenja. Imamo tudi Odločbo, s katero nam ARSO podeli emisijske kupone za obdobje 1.1.2013 do 31.12.2020. Z Odločbo ARSO smo tudi upravičeni do oprostitve plačila okoljske dajatve za gorivo, ki se ne uporablja za proizvodnjo električne energije. Za leto 2017 je bilo izdelano Poročilo o monitoringu emisij TGP, ki je bilo skupaj s poročilom preveritelja o preverjanju posredovano na ARSO marca 2018. Kljub temu, da smo oproščeni plačevanja okoljske dajatve, pa je potrebno za predmetno rabo goriva plačevati vsaj najnižjo raven obdavčitve v skupnosti.

➤ VODE

Upravljalca mora zagotoviti, da se industrijske in komunalne odpadne vode odvajajo v javno kanalizacijo, ki se zaključuje s komunalno čistilno napravo Ljubljana-Zalog.

• MONITORGI EMISIJE SNOVI IN TOPLOTE V VODE

Zagotoviti moramo izvajanje občasnih meritev emisij snovi in toplote v vode, z odvzemom kvalificiranega trenutnega vzorca najmanj 4-letno, v času šaržnega izpusta iz industrijske biološke čistilne naprave.

- LETNA POROČILA

Poročilo o obratovalnem monitoringu odpadnih vod za leto 2017 je bilo posredovano ARSO marca 2018.

- OKOLJSKA DAJATEV ZARADI ODVAJANJA INDUSTRIJSKE ODPADNE VODE

Na podlagi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda se okoljska dajatev plačuje za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda.

- PODZEMNE VODE

Družbi KOTO se dovoljuje odvzem vode za tehnološke namene iz vodnjaka v količini največ 8,33 l/s in v skupni letni količini največ 180.000 m³.

- LOVILNIKI OLJ

Zagotoviti moramo, da se padavinske odpadne vode z utrjenih površin, skupne velikosti 23.000 m², po predhodnem čiščenju v lovilnikih olj skladnih s standardom SIST EN 858, odvajajo posredno v vode. Kontrola lovilcev se izvaja mesečno.

- KONTROLA KANALIZACIJE

Na celotni lokaciji se izvajajo kontrole po naslednjem programu: kanalizacija kontrola vodotesnosti na 5 let; kanalizacija kontrola jaškov in cevovodov industrijske kanalizacije 4 krat letno; kanalizacija kontrola jaškov in cevovodov komunalne in padavinske vode 1 krat letno.

- ČISTILNA NAPRAVA ZA ODPADNE VODE (BČN)

V letu 2017 je bila na BČN izvedena optimizacija. Z izvedenim projektom smo dosegli postavljene cilje.

➤ ODPADKI

- PREDELAVA ODPADKOV

Vpisani smo v evidenco oseb, ki predelujejo odpadke, na naslednjih napravah:

- Proizvodnja bioplina,
- Sušenje muljev,
- Predelava odpadnih olj,
- Kafilerija.

Upravljalcu se dovoljuje predelava in odstranjevanje nenevarnih odpadkov v skupni količini 50.000 ton/leto.

- LETNA POROČILA

Na ARSO je potrebno najkasneje do 31. marca tekočega leta dostaviti poročilo o nastalih odpadkih in ravnanju z njimi za preteklo koledarsko leto. Na ARSO je potrebno najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto, skladno s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki dostaviti poročilo o prevzetih odpadkih in njihovi obdelavi.

- **EMBALAŽA**

V letu 2017 nismo bili zavezanec za poročanje o letnih količinah embalaže, dane v promet. S spremembo Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo je naša nova obveznost, da se kot podjetje, ki dajemo embalažo v promet in nismo plačniki okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže, vpišemo v evidenco na ARSO. To je bilo izvedeno, o letnih količinah in vrstah embalaže dane v promet v letu 2018, pa bomo prvič poročali v letu 2019.

➤ **E RIPO (evropski Register Izpustov in Prenosov Onesnaževal)**

V skladu z Uredbo o evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal smo do marca 2018 posredovali poročilo o izpustih in prenosih onesnaževal za leto 2017.

➤ **HRUP**

ARSO je izdalo odločbo o spremembi OVD, s katero nam je dovolilo opustitev izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa z novembrom 2012.

➤ **EMS (elektro magnetno sevanje)**

Izvesti moramo prve meritve nizkofrekvenčnega vira elektromagnetnega sevanja naprav. Prve meritve so bile izvedene leta 2006.

➤ **VONJAVE**

V pripravi je uredba, ki naj bi urejala področje obvladovanje vonja v okolju. V letu 2017 v družbi KOTO nismo prejeli nobenih pritožb z naslova neprijetnih vonjav s strani krajanov ali lokalne skupnosti.

➤ **INŠPEKCIJSKI PREGLEDI**

V letu 2017 v družbi KOTO ni bilo izvedenega nobenega okoljskega inšpekcijskega pregleda.

2.18 ZAPOSLENI

Na dan 31.12.2017 je bilo v družbi KOTO zaposlenih 113 delavcev, kar je v primerjavi z letom 2016, ko je bilo na zadnji dan zaposlenih 124 delavcev, 11 delavcev manj.

Tabela 2: Prikaz gibanja št. zaposlenih v obdobju zadnjih 5 let (na zadnji dan v letu)

	2017	2016	2015	2014	2013
št.zap.po stanju 31.12.	113	124	148	151	145

Tabela 3: Prikaz gibanja povprečnega števila zaposlenih v obdobju zadnjih 5 let

	2017	2016	2015	2014	2013
povp.št.zaposlenih v letu	117,3	123,8	152,2	148,9	146,0
povp.št.zaposlenih iz ur	118,5	126,3	150,5	147,4	145,5

Tabela 4: Zaposleni po spolu na dan 31.12.2017

	število	delež
moški	88	78%
ženske	25	22%
skupaj	113	100%

V letu 2017 je delovno razmerje v družbi prenehalo 16 zaposlenim, na novo smo zaposlili 5 delavcev. Fluktuacija je tako znašala 12,4 %, kar je skoraj še enkrat manj kot v letu 2016, ko je fluktuacija znašala 23,9 %.

V kadrovskem načrtu za leto 2017 je bilo sicer predvideno 120 zaposlenih konec leta 2017, glede na to, da pa je bila tekom leta izvedena reorganizacija procesa kož, je posledično tudi število zaposlenih konec leta manjše.

Od skupaj 16 delavcev, ki jim je delovno razmerje prenehalo, je bilo 7 prenehanj posledica odpovedi pogodb o zaposlitvi iz poslovnega razloga, 5 delavcev je podalo sporazumno odpoved, 4 delavcem pa je delovno razmerje prenehalo na podlagi izteka pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

Na novo smo v letu 2017 zaposlili 5 sodelavcev, in sicer 1 sodelavko na področju marketinga, 2 sodelavca v začetku leta (še pred izvedeno reorganizacijo procesa kož) za delo v CS kož in 2 sodelavca za proizvodna dela v Sektorju proizvodnja.

Povprečna starost zaposlenih je razmeroma visoka in je konec leta 2017 znašala 46,8 let.

2.18.1 Izobrazbena struktura in izobraževanje

Zaradi dejavnosti s katero se družba ukvarja, med zaposlenimi v družbi KOTO še vedno prevladujejo kvalificirani delavci, katerih delež znaša slabih 34 %, takoj za njimi pa so približno enako zastopani z dobrih 20 % delavci s V. stopnjo izobrazbe in malo manj kot 19 % NK delavci. Delež zaposlenih z VII., VIII. in IX. stopnjo izobrazbe skupaj znaša slabih 17 %, nekaj manj kot 9 % pa znaša delež zaposlenih s VI. stopnjo izobrazbe.

Tabela 5: Primerjava izobrazbene strukture leta 2017 z letom 2016 (stanje na 31.12.)

Stopnja izobrazbe	2017	v %	2016	v %
NK delavci	21	18,6	24	19,4
PK delavci	2	1,8	2	1,6
KV delavci – IV. st.	38	33,6	42	33,9
Delavci s srednjo izob. – V. st.	23	20,4	24	19,4
Delavci z višjo izob. – VI. st.	10	8,8	11	8,9
Delavci z visoko izob. – VII. st.	16	14,2	18	14,5
Delavci z mag., spec. – VIII. st.	2	1,8	2	1,6
Delavci z doktoratom – IX. st.	1	0,9	1	0,8
skupaj	113	100	124	100

Za leto 2017 smo v primerjavi z letom 2016, zelo ambiciozno zastavili načrt izobraževanja. Tekom leta smo za izobraževanje porabili 72 % letno načrtovanih sredstev. V povprečju se je vsak zaposleni izobraževal v obsegu 23,3 ure.

Izpeljali smo praktično vsa načrtovana izobraževanja, predvsem pa vsa tista usposabljanja, ki jih narekuje zakonodaja in ne nazadnje tudi vsa tista funkcionalna usposabljanja, ki zahtevajo periodično obnavljanje znanja in ki so potrebna za učinkovito opravljanje dela delavcev.

Kar nekaj sredstev v letu 2017 je bilo porabljenih za izobraževanje tujih jezikov ter za različna računalniška izobraževanja, velik poudarek pa je bil namenjen tudi tim. kolektivnim oblikam izobraževanja, tako internim kot eksternim. Pri internih izobraževanjih gre predvsem za izobraževanja, vezana na delovno področje, ki ga posameznik pokriva, od tega kar nekaj vsebin, povezanih z okoljem. V letu 2017 smo tako izvedli kar 17 kolektivnih izobraževanj v interni obliki, torej vodenih z lastnimi zaposlenimi.

Poleg teh pa smo izvedli tudi 5 kolektivnih izobraževanj z zunanjimi izvajalci. Tako je bilo za vse zaposlene izvedeno teoretično usposabljanje iz področja varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom, kot vsako leto so imeli vsi vozniki redno usposabljanje za prevoz potnikov in blaga (veljavnost evropske kode 095), zaradi sprememb standarda ISO 9001:2015 in standarda ISO 14001:2015 je bilo organizirano usposabljanje za vse notranje presojevalce, vsi vodje in ostali ključni sodelavci so se udeležili organizacijskega coachinga in nekateri v nadaljevanju tudi individualnega coachinga, poleg tega pa je bilo izvedeno izobraževanje glede novosti Perftech Largo.

V letu 2017 se je 29 zaposlenih udeležilo 61 aktualnih izobraževanj, tu gre za udeležbe zaposlenih v izobraževanja, vezana na delovno področje, ki ga posamezni sodelavec pokriva. Tematika izobraževanj je bila predvsem obsežno področje varstva okolja, področje dejavnosti, ki jo opravlja naše podjetje, kot tudi spremljanje sprememb zakonodaje na finančno računovodskem področju ter na področju delovno pravne zakonodaje.

Kar nekaj je bilo tudi funkcionalnih usposabljanj, se pravi tistih, ki se obnavljajo periodično in so nujna in obvezna za opravljanje določenih nalog in jih izvajajo pooblaščenici zunanji izvajalci.

Kar se tiče izobraževanja za pridobitev formalne izobrazbe, so bili trije zaposleni vključeni v programe izrednega študija, in sicer ena zaposlena zaključuje doktorski študij varstva okolja, ena sodelavka zaključuje bolonjski podiplomski magistrski študijski program ekonomije, en

zaposleni pa se je v šolskem letu 2017/2018 vključil v program izrednega šolanja za pridobitev V. stopnje izobrazbe strojništva.

V letu 2017 smo uvedli tudi mentorski sistem, ki prav tako pomeni interni prenos znanja na že zaposlene kot tudi na novo zaposlene in ki lahko predstavlja zelo učinkovito orodje za interni prenos znanja v podjetju.

2.18.2 Motivacija in zadovoljstvo zaposlenih

V družbi KOTO se zavedamo pomena zadovoljnih in motiviranih zaposlenih.

Velik poudarek namenjamo temu, da so zaposleni na pravi način in pravočasno informirani o dogajanju v družbi. Poleg informiranja s strani nadrejenih, oglasnih desk, KOTO intraneta ter preko predstavnikov zaposlenih v Svetu delavcev, Sindikatu in Nadzornemu svetu družbe, smo v letu 2017 ponovno pričeli z izdajo internega glasila KOTOPIS.

Kot že napisano, v družbi skrbimo za ustrezno zdravstveno preventivo zaposlenih, tako z organizacijo predhodnih kot tudi kontrolnih zdravniških pregledov ter z iskanjem ustreznih ergonomskih rešitev na posameznih delovnih mestih. Poleg nekaterih drugih izboljšav, smo v letu 2017 vsi zaposleni dobili nove ergonomske pisarniške delovne stole.

Prav tako izvajamo aktivnosti projekta Promocija zdravja na delovnem mestu (predavanja, objava člankov – mesečno), zaposleni imamo organizirano kvalitetno prehrano med delovnim časom.

V letu 2017 je bil organiziran tudi piknik za vse zaposlene, kjer so zaposleni poleg druženja in zabave bili deležni tudi priložnostnega darila ob 70 – letnici obstoja družbe.

Kot družbeno odgovoren delodajalec je družba KOTO sredi leta 2017 pristopila h kolektivnemu pokojninskemu načrtu pokojninskega dodatnega prostovoljnega zavarovanja. Delodajalec tako svojim zaposlenim ob pogoju zaposlitve v družbi vsaj 1 leto, financira premije v višini 2,922 % bruto plače zaposlenega, z namenom, da bodo zaposleni ob upokojitvi začeli prejemati dodatno pokojninsko rento.

Prav tako družba plačuje delavcem, ki so zaposleni na delovnem mestu voznik in v koledarskem letu prevozijo več kot 50.000 km, prispevek za poklicno zavarovanje voznikov. Prispevek znaša 8 % bruto plače zaposlenega, navedeno zavarovanje pa delavcem omogoča pravico do poklicne pokojnine ob izpolnitvi pogojev.

Družba prav tako vsem zaposlenim plačuje kolektivno nezgodno zavarovanje, na podlagi katerega so zaposleni kolektivno nezgodno zavarovani in v primeru nezgode kjerkoli upravičeni do izplačila dnevnega nadomestila v primeru bolniške odsotnosti, nadomestila za invalidnost oz. nezgodno smrt.

Zaposlenim, ki opravljajo poslovna potovanja v tujino, v primeru nezgode ali nenadne bolezni, družba z vplačevanjem zavarovalne premije pri zavarovalnici, krije stroške potrebne zdravniške oskrbe ter stroške prevoza zaradi nepredvidene bolezni ali posledice nesreče oziroma nezgode.

2.18.3 Zdravstveno stanje zaposlenih

V družbi KOTO spremljamo stanje bolniške odsotnosti, in sicer je ta v letu 2017 znašala 3,6 % fonda delovnega časa, kar je za 1,1 % manj kot je znašala bolniška odsotnost v letu 2016.

Bolniška odsotnost do 30 dni je znašala 2,5 %, nad 30 dni, torej bolniški stalež v breme ZZZS pa je znašal 1,1 %.

V letu 2017 smo zabeležili 4 manjše poškodbe pri delu, 8 delavcev pa je bilo v bolniškem staležu dalj časa.

Glede na dejavnost s katero se družba ukvarja in ob upoštevanju razmeroma visoke povprečne starosti zaposlenih, lahko rečemo, da bolniška odsotnost ni problematična, vsekakor pa si želimo, da ne bi prišlo do povečanja le-te.

V letu 2017 so bili v družbi zaposleni 4 delavci s statusom invalida, od katerih je eden status invalida pridobil tekom leta. Tako imamo trenutno v družbi 4 delavce s statusom invalidnosti, od tega 2 delavca opravljata svoje delo s skrajšanim delovnim časom, 2 delavca invalida pa delata polni delovni čas na ustreznem delovnem mestu, upoštevaje preostalo zdravstveno zmožnost.

Glede na to, da v družbi KOTO nismo imeli zaposlenih zakonsko predpisanih 6 % invalidov, kot je to določeno v obvezni kvoti, smo nezadostno število zaposlenih invalidov v letu 2017 pokrili preko sodelovanja z invalidskim podjetjem, s katerim smo imeli sklenjeno pogodbo o poslovnem sodelovanju z namenom nadomestne izpolnitve kvote.

Veliko pozornost v družbi namenjamo zdravstveni preventivi. Že od leta 2006 pogodbeno sodelujemo s Centrom za medicino dela pri Zavodu za varstvo pri delu d.d. Ljubljana, in sicer imamo pooblaščenico zdravnico, specialistko medicine dela, prometa in športa.

Preventivni, obdobjni in drugi usmerjeni zdravniški pregledi se izvajajo skladno z Analizo tveganja in zdravstveno oceno delovnih mest. Prav tako na Centru za medicino dela izvajajo zdravniške preglede z namenom ocenjevanja delazmožnosti delavcev za potrebe zdravniških in invalidskih komisij.

V letu 2017 je bilo v družbi skupaj izvedenih 38 zdravniških pregledov, in sicer 32 obdobjnih in 6 preventivnih zdravniških pregledov.

V družbi KOTO namenjamo veliko pozornosti spremljanju oz. ohranitvi zdravja zaposlenih. Upamo in želimo si, da bi sodelovanje s strokovnjaki medicine dela še okrepili in s tem še povečali preventivno delovanje na tem področju, še posebej ob dejstvu, da smo razmeroma star kolektiv, pogoji za upokojevanje pa se iz leto v leto zaostrejejo.

Že v letu 2012 začete aktivnosti v zvezi s promocijo zdravja na delovnem mestu smo izvajali tudi v letu 2017. Ozaveščanje zaposlenih o nujnosti zdravega načina življenja je v družbi že nekaj časa stalen proces, lani smo tako v projekt promocije zdravja vključili tudi strokovnjaka s področja medicine dela, prometa in športa, ki je zaposlenim predstavil poročilo medicine dela o zdravstvenem stanju zaposlenih, glavnih kritičnih točkah in ukrepih za zdrav življenjski slog. V

podjetju se tudi trudimo iskati ustrezne ergonomске rešitve oz. izboljšave na posameznih delovnih mestih.

2.18.4 Razvoj kadrov

V letu 2017 so bili po daljšem premoru ponovno izvedeni osebni letni razgovori, in sicer z vsemi zaposlenimi. Osebni letni razgovor je komunikacijska platforma, ki je sestavni del širšega vodstvenega procesa v podjetju in podpira procese vodenja, predvsem letnega planiranja ter usmerja ključne razvojne ukrepe za zaposlene in njihovo spremljanje/evalvacijo. Tudi na ta način se lahko začrta delavčeva poklicna perspektiva, usposabljanje in njegov osebni razvoj.

2.18.5 Poškodbe

V letu 2017 beležimo 4 poškodbe pri delu, kar glede na število zaposlenih pomeni 3,5 odstotka poškodbe na število zaposlenih. V sektorju logistika sta bili 2 poškodbi voznikov, skladiščni delavec se je poškodoval v proizvodnji ter vodja izmene v centralnem skladišču.

2.18.6 Periodične preiskave delovnega okolja in periodični preizkusi in pregledi delovne opreme

V letu 2017 so bili izvedeni naslednji pregledi in preizkusi delovne opreme:

- Viličarji
- Demo center Alge
- Oprema v laboratoriju

V letu 2017 so bile izvedene meritve ravni vibracij in meritve prenosa hrupa.

Vsa osebna varovalna oprema, ki jo prejmejo zaposleni, ima potrdila o skladnosti.

2.18.7 Opravljena usposabljanja za varno delo in preizkusi teoretične in praktične usposobljenosti

Delodajalec mora delavca usposobiti za varno opravljanje dela ob sklenitvi delovnega razmerja, ob razporeditvi na drugo delo, ob uvajanju nove tehnologije in novih sredstev za delo ter ob spremembi v delovnem procesu, ki lahko povzroči spremembo varnosti pri delu.

Novembra je bilo izvedeno praktično usposabljanje ter izveden preizkus usposobljenosti za varno delo za 23 voznikov. V jeseni 2017 smo izvedli celovito usposabljanje iz varstva pri delu in hkrati tudi varstva pred požarom za vse zaposlene v družbi. Po programu usposabljanja za

varno delo in varstvo pred požarom, ki ga je za družbo KOTO d.o.o. pripravil ZVD Zavod za varstvo pri delu d.o.o., Ljubljana smo skladno z oceno tveganja vse zaposlene razporedili v skupine glede na zahteve, vrste in stopnje tveganja ter karakteristike delovnih mest ali skupine delovnih mest, ki jih zasedajo. Ob zaključku usposabljanja so vsi zaposleni opravili tudi preizkus usposobljenosti za varno in zdravo delo in varstvo pred požarom. Ob tej priliki smo k sodelovanju povabili tudi zdravnika, specializanta Medicine dela pri ZVD Zavodu za varstvo pri delu, ki je zaposlenim predstavil poročilo medicine dela o zdravstvenem stanju zaposlenih, glavnih kritičnih točkah in ukrepih za zdrav življenjski slog.

V sklopu varnosti in zdravja pri delu so bili v jeseni 2017 usposobljeni tudi člani ekipe prve pomoči, ki je organizirana tako, da je v vseh enotah delovnega procesa prisoten vsaj en delavec, ki je usposobljen za nudenje prve pomoči delavcem.

Vsako leto, tako je bilo tudi v letu 2017, organiziramo vajo evakuacije in prikaz gašenja začetnih požarov za vse zaposlene.

Inšpekcijski pregledi: V letu 2017 ni bilo izvedenega inšpekcijskega pregleda.

2.19 ODNOS MED ZAPOSLENIMI IN VODSTVOM

Delavsko soupravljanje v družbi zagotavljamo z delovanjem Sveta delavcev in Sindikata.

Svet delavcev: preko njega kot predstavniškega telesa zaposlenih delavcev v družbi KOTO, lahko uveljavljamo uresničevanje pravic delavcev. Z delodajalcem lahko pri upravljanju družbe sodeluje na različne načine:

- ima pravico do dane pobude ter pravico do danega odgovora na to pobudo;
- pravico ima do obveščenosti;
- pravico ima dajati mnenja in predloge ter dobiti odgovor na dana mnenja in predloge;
- ima možnost skupnih posvetovanj z delodajalcem;
- pravico ima soodločati;
- pravico ima zadržati nekatere odločitve delodajalca.

Sodelovanje delavcev pri upravljanju se vrši na sejah sveta delavcev. V letu 2017 sta bili 2 redni seji.

Pomembnejši dogodki v letu 2017:

- skupna posvetovanja (poslovodstva, sindikata, sveta delavcev) in potrditev predlogov o:
 - predlogu spremembe o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v družbi KOTO d.o.o.,
 - predlogu sprememb pravilnika o plačah in drugih prejemkih iz delovnega razmerja;
- poročila poslovodstva o poslovanju družbe;

- seznanitev z aktivnostmi s področja varstva pri delu.

Po koncu poslovnega leta 2017 ni bilo pomembnejših dogodkov.

Svet delavcev družbe KOTO d.o.o. se bo še naprej zavzemal za uresničevanje pravic delavcev pri upravljanju družbe, kakor mu to dovoljuje zakon o Sodelovanju delavcev pri upravljanju družb.

Sindikat delavcev je samostojna, neodvisna, nestrankska, prostovoljna organizacija delavcev. V sindikat se lahko včlanijo delavci, da bi v njem na organiziran in reprezentativen način izražali in uresničevali svoje skupne interese, izboljšali svoj ekonomski in socialni položaj ter spremljali in uveljavljali z zakonom in sindikalno kolektivno pogodbo določene pravice delavcev.

V družbi KOTO deluje ZSSS Sindikat KOTO, v katerega je bilo konec leta 2017 včlanjenih 28 članov. Članstvo se zmanjšuje na račun upokojevanja. Sindikat pomaga svojim članom s kreditom «čebelica» ter v nujnih primerih, tudi z nepovratnimi sredstvi v obliki enkratne socialne pomoči. Število prošelj za omenjeni obliki pomoči so v porastu, kar je eden od kazalcev zmanjšanja gmočnega položaja zaposlenih. Članom sindikata so na voljo vstopnice za ZOO, Terme Snovik in Terme Krka po polovični ceni. Sindikat KOTO ob novem letu organizira vsakoletno obdaritev otrok vseh zaposlenih in organizira spomladanski izlet.

Trudimo se za uspešno sodelovanje, upoštevanje in usklajevanje različnih mnenj in interesov, med zaposlenimi in poslovodstvom družbe.

2.20 SPONZORSTVO IN DONATORSTVO

Družba KOTO se povezuje s svojo širšo in ožjo skupnostjo tudi s sponzorstvom in donacijami. Družba sodeluje z lokalno skupnostjo na turističnem področju, področju kulture in športa.

2.21 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Skladno z določbo petega odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS št. 55/2015) družba kot del poslovnega dela Letnega poročila podaja naslednjo izjavo o upravljanju:

Družba ima dvotirni sistem upravljanja, po katerem družbo vodi poslovodstvo, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet. Organi družbe so skupščina delničarjev, nadzorni svet in poslovodstvo.

Družba pri svojem poslovanju upošteva veljavno zakonodajo, predpise, druge zakonske in podzakonske akte ter interne pravilnike in navodila. Poslovodstvo pri upravljanju v celoti upošteva smernice, ki jih določa Kodeks korporativnega upravljanja družb DUTB d.d., ki ga je sprejel upravni odbor DUTB d.d. dne 16.3.2016. Kodeks je dostopen na spletni strani DUTB d.d.:

<http://www.dutb.eu/Site%20Documents/KODEKSKORPORATIVNEGAUPRAVLJANJADRUB.pdf>

2.21.1 Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Sistem notranjih kontrol je skupek različnih usmeritev in politik, ki jih vzpostavi in sprejme uprava z namenom, da bi kar najbolje upravljala s tveganji, povezanimi z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti učinkovitost in uspešnost delovanja, zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi.

Pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja zagotavljamo z izvajanjem naslednjih notranjih kontrol:

- kontrola pravilnosti računovodskih podatkov, ki jih zagotavljamo na različne načine, kot na primer z usklajevanjem postavk s kupci in dobavitelji,
- kontrole popolnosti zajemanja podatkov (npr. zaporedje dokumentacije, številčenje dokumentov),
- kontrola razmejitev dolžnosti in odgovornosti (npr. ločeno izvajanje evidentiranja in plačevanja),
- kontrola omejitve dostopa (pravice dostopa do računovodskih evidenc so selektivno dodeljene),
- kontrola nadziranja.

Proces računovodenja je informacijsko podprt, zato so vse zgoraj naštetje notranje kontrole povezane tudi s kontrolami, vgrajenimi v okvir informacijske tehnologije, ki obsegajo tako kontrole omejitev dostopa do omrežja, podatkov, aplikacij kot tudi kontrole točnosti in popolnosti zajemanja in obdelovanja podatkov.

V Ljubljani, 20.4.2018

Direktor družbe
Matej Resnik

3 RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodski izkazi družbe vsebujejo izkaz poslovnega izida s pojasnili, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, bilanco stanja s pojasnili, izkaz gibanja kapitala ter izkaz denarnih tokov.

Družba je v skladu s 55. členom ZGD – 1 razvrščena med srednje gospodarske družbe.

3.1 PODLAGA ZA SESTAVITEV RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodski izkazi v tem poročilu so sestavljeni v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju SRS), ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo.

Računovodski izkazi so sestavljeni in prikazani za tekoče in preteklo leto v evrih brez centov. Enako so tudi vse računovodske informacije prikazane v evrih.

Temeljni računovodski predpostavki sta upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov so: razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

3.1.1 Spremembe računovodskih ocen, spremembe računovodskih usmeritev in popravki napak

Računovodske usmeritve so načela, temelji, dogovori, pravila in navade, ki jih podjetje upošteva pri sestavljanju računovodskih izkazov. Spremenijo se, če tako zahtevajo računovodski standardi in stališča oziroma pojasnila k njim. V takem primeru podjetje učinke spremembe računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetne uporabe standarda, stališča oziroma pojasnila, obračuna v skladu s posebnimi prehodnimi določbami standarda, stališča oziroma pojasnila, če posebnih prehodnih določb ni, pa spremembo uporabi za nazaj. Temeljne računovodske usmeritve v primerjavi s preteklim letom so ostale nespremenjene. V letu 2017 ni bilo popravka napake.

3.2 RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE KOTO D.O.O.

3.2.1 Izkaz poslovnega izida

Tabela 6: IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

v EUR		Pojasnilo	leto 2017	leto 2016
Čisti prihodki od prodaje		3.5.1	23.492.412	27.125.175
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedok. proizv.		3.5.1	-1.787.307	532.936
Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi posl. prih.)		3.5.1	435.286	415.272
Kosmati donos iz poslovanja			22.140.391	28.073.383
Stroški blaga, materiala in storitev		3.5.2	16.649.539	21.011.701
	Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		3.597.611	4.289.615
	Stroški porabljenega materiala		10.089.937	13.739.543
	Stroški storitev		2.961.991	2.982.543
Stroški dela		3.5.2, 3.5.3	3.812.039	3.758.918
	Stroški plač		2.695.327	2.778.800
	Stroški pokojninskih in socialnih zavarovanj		520.418	475.174
	Drugi stroški dela		596.294	504.944
Odpisi vrednosti		3.5.2, 3.5.4	1.786.837	2.059.704
	Amortizacija		1.490.074	1.562.734
	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NS in OOS		6.311	46.147
	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		290.452	450.823
Drugi poslovni odhodki		3.5.2	213.423	230.399
Poslovni izid iz poslovanja			-321.447	1.012.661
Finančni prihodki		3.5.5	3.192	10.126
Finančni prihodki iz deležev			0	940
	Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		0	940
Finančni prihodki iz danih posojil			17	179
	Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		0	0
	Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		17	179
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev			3.175	9.007
	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		3.175	9.007
Finančni odhodki		3.5.6	618.737	521.204
Fin. odh. iz oslabitve in odpisov finančnih naložb			339.434	164.614
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti			259.586	343.668
	Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		223.815	310.861
	Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		35.771	32.807
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti			19.717	12.922
	Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev		19.717	12.922
Čisti poslovni izid iz rednega delovanja			-936.992	501.583
Drugi prihodki		3.5.7	22.868	13.956
Drugi odhodki		3.5.8	6.120	10.814
Celotni dobiček, izguba			-920.244	504.725
Davek iz dobička		3.5.9.1	0	0
Odloženi davki		3.5.9.2.1	-62.011	-16.771
Čisti poslovni izid			-858.233	521.496

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.2 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

Tabela 7: Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v EUR	Pojasnilo	leto 2017	leto 2016
Čisti poslovni izid		-858.233	521.496
Sprememba revalorizacijskih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	3.5.19	22.719	-254.800
Rezerva zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	3.5.20	4.446	-6.054
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		-831.068	260.642

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.3 Bilanca stanja

Tabela 8: BILANCA STANJA – aktiva

v EUR		Pojasnilo	31.12.2017	31.12.2016
SREDSTVA				
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA		23.605.709	24.450.351
I.	Neopredmetena sredstva in DAČR	3.5.10	343.942	277.113
	Neopredmetena sredstva		343.942	277.113
	Dolgoročne premoženjske pravice		316.179	244.121
	Druge neopredmetena sredstva		27.763	32.992
	Dolgoročne AČR		0	0
II.	Opredmetena osnovna sredstva	3.5.11	22.882.545	23.612.142
	Zemljišča in zgradbe		17.190.785	17.788.932
	Zemljišča		13.342.599	13.503.652
	Zgradbe		3.848.186	4.285.280
	Proizvajalne naprave in stroji		5.203.234	5.701.796
	Druge naprave in oprema		0	0
	Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		488.526	121.414
	OOS v gradnji in izdelavi		414.345	106.617
	Predujmi za pridobitev OOS		74.181	14.797
III.	Naložbene nepremičnine		0	0
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	3.5.12	7.500	251.385
	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		7.500	0
	Delnice in deleži v družbah v skupini		7.500	0
	Druge delnice in deleži		0	0
	Dolgoročna posojila		0	251.385
V.	Dolgoročne poslovne terjatve		0	0
VI.	Odložene terjatve za davek	3.5.9.2.1	371.722	309.711
B.	KRA TKOROČNA SREDSTVA		5.145.231	7.188.971
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo		0	0
II.	Zaloge	3.5.13	739.594	2.911.517
	Material		643.891	516.828
	Nedokončana proizvodnja		44.981	2.074.148
	Proizvodi		46.024	40.659
	Trgovsko blago		1.647	278.441
	Predujmi za zaloge		3.051	1.441
III.	Kratkoročne finančne naložbe	3.5.14	0	88.050
	Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		0	88.050
	Druge delnice in deleži		0	88.050
	Kratkoročna posojila		0	0
	Kratkoročna posojila družbam v skupini		0	0
	Kratkoročna posojila drugim		0	0
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	3.5.15	3.019.082	4.003.468
	Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		0	0
	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		2.769.444	3.664.122
	Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		249.638	339.346
V.	Denarna sredstva	3.5.16	1.386.555	185.936
C.	KRA TKOROČNE AČR	3.5.17	169.155	73.772
SKUPAJ SREDSTVA			28.920.095	31.713.094

Tabela 9: BILANCA STANJA – pasiva

v EUR		Pojasnilo	31.12.2017	31.12.2016
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV				
A. KAPITAL	3.5.18		16.911.092	17.742.160
I. Vpoklicani kapital			2.695.522	2.695.522
Osnovni kapital			2.695.522	2.695.522
II. Kapitalske rezerve			4.005.277	4.394.519
III. Rezerve iz dobička			0	0
Zakonske rezerve			0	0
Rezerve za lastne poslovne deleže			9.073.355	9.073.355
Lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)			-9.073.355	-9.073.355
Druge rezerve iz dobička			0	0
IV. Revalorizacijske rezerve			10.222.573	10.319.432
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vr.			-12.280	-18.586
VI. Preneseni čisti poslovni izid			0	0
VII. Čisti poslovni izid poslovnega leta			0	351.273
B. REZERVACIJE IN DPČR	3.5.19		247.684	244.745
Rezervacije			219.921	216.982
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve			27.763	27.763
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	3.5.20		8.101.377	8.899.610
I. Dolgoročne finančne obveznosti			5.703.489	6.479.003
Dolgoročne finančne obveznosti do bank			5.156.968	4.896.484
Druge dolgoročne finančne obveznosti			546.521	1.582.518
II. Dolgoročne poslovne obveznosti			0	0
III. Odložene obveznosti za davek	3.5.9.2.2		2.397.888	2.420.607
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	3.5.21		3.601.412	4.709.475
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev			0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti			1.044.046	1.273.886
Kratkoročne finančne obveznosti do bank			821.174	861.898
Druge kratkoročne finančne obveznosti			222.872	411.988
III. Kratkoročne poslovne obveznosti			2.557.366	3.435.589
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini			0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev			2.224.487	3.080.731
Druge kratkoročne poslovne obveznosti			332.879	354.858
D. KRATKOROČNE PČR	3.5.22		58.530	117.104
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			28.920.095	31.713.094

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.4 Izkaz denarnih tokov

Tabela 10: IZKAZ DENARNIH TOKOV – različica I

	leto 2017	leto 2016
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Aa.) Prejemki pri poslovanju	26.403.178	32.435.078
Prejemki od prodaje proizvodov in storitev	20.956.725	21.236.282
Prejemki od prodaje proizvodov in storitev - kompenzacije	5.446.435	8.822.663
Drugi prejemki pri poslovanju	18	2.376.132
Ab.) Izdatki pri poslovanju	-23.075.824	-30.817.042
Izdatki za nakupe materiala in storitev	-13.608.031	-16.936.561
Izdatki za nakupe materiala in storitev-kompenzacije	-5.435.452	-7.637.181
Izdatki za plače in deleže zaposlencev v dobičku	-3.883.407	-3.884.092
Izdatki za dajatve vseh vrst	-101.450	-93.660
Drugi izdatki pri poslovanju	-47.484	-2.265.548
Ac.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (a+b)	3.327.354	1.618.035
B. DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
Ba.) Prejemki pri investiranju	367.511	623.420
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	133.950	439.570
Prejemki od odtujitve opredmetenih osn.sredstev-kompenzacija	241.061	118.851
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	-7.500	65.000
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	0	0
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb-kompenzacije	0	0
Bb.) Izdatki pri investiranju	-993.585	-526.872
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	0	0
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-979.226	-497.547
Izdatki za pridobitev opredmetenih osn.sredstev-kompenzacija	-14.359	-29.325
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	0	0
Bc.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (a+b)	-626.073	96.548
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Ca.) Prejemki pri financiranju	6.306.611	1.071.636
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	6.306.611	0
Prejemki od povečanja dolgor.fin.obveznosti-kompenzacije	0	0
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	0	1.067.590
Prejemki od povečanja kratkor.fin.obveznosti-kompenzacija	0	4.047
Cb.) Izdatki pri financiranju	-7.807.272	-2.737.108
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-237.289	-290.569
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje-kompenz.	-2.151	-10.842
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	-7.332.298	-655.955
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti-kompenzacije	-235.534	-165.432
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	0	-511.530
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti-kompenzacije	0	-1.102.780
Cc.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (a+b)	-1.500.662	-1.665.472
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	1.386.555	185.936
Denarni izid v obdobju (Ac + Bc + Cc)	1.200.619	49.112
Začetno stanje denarnih sredstev	185.936	136.824

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.5 Izkaz gibanja kapitala

Tabela 11: IZKAZ GIBANJA KAPITALA – za leto 2017

v EUR		Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve iz dobička			Revalorizacijska rezerva	Rezerva zaradi vrednotenja po		Čisti dobiček posl. leta	Skupaj kapital
					Rezerve za lastne poslovne deleže	Lastni deleži	Druge rezerve iz dobička		pošteni vrednosti	Preneseni čisti dobiček		
A.1.	Stanje konec 2016	2.695.522	4.394.519	0	9.073.355	-9.073.355	0	10.319.432	-18.586	0	351.273	17.742.160
	a) Preračuni za nazaj											0
	b) Prilagoditve za nazaj											0
A.2.	Začetno stanje poročevalskega obdobja	2.695.522	4.394.519	0	9.073.355	-9.073.355	0	10.319.432	-18.586	0	351.273	17.742.160
	Spremembe lastniškega kapitala -											
B.1.	transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	i) Druge spremembe lastniškega kapitala											0
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos 2017	0	0	0	0	0	0	-96.858	4.446	119.577	-858.233	-831.068
	a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja										-858.233	-858.233
	b) Sprememba revalorizacijskih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sr.							-96.858		119.577		22.719
	č) Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja								4.446			4.446
B.3.	Spremembe v kapitalu	0	-389.243	0	0	0	0	0	1.860	-119.577	506.960	0
	a) Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala									351.273	-351.273	0
	č) Poravnava izgube kot odbitne sestavine kapitala		-389.243							-468.990	858.233	0
	ŕ) Druge spremembe v kapitalu								1.860	-1.860		0
C.	Končno stanje 2017	2.695.522	4.005.276	0	9.073.355	-9.073.355	0	10.222.574	-12.280	0	0	16.911.092

Tabela 12: IZKAZ GIBANJA KAPITALA – za leto 2016

v EUR		Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve iz dobička			Revalorizacijska rezerva	Rezerva zaradi vrednotenja po poštenih vrednostih	Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček posl. leta	Skupaj kapital
					Rezerve za lastne poslovne deleže	Lastni deleži	Druge rezerve iz dobička					
A.1.	Stanje konec 2015	2.695.522	6.665.789	842.949	1.505.569	-1.505.569	4.453.568	10.574.232	-15.877	0	0	25.216.183
	a) Preračuni za nazaj											0
	b) Prilagoditve za nazaj											0
A.2.	Začetno stanje poročevalskega obdobja	2.695.522	6.665.789	842.949	1.505.569	-1.505.569	4.453.568	10.574.232	-15.877	0	0	25.216.183
B.1.	Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	-2.271.270	-842.949	7.567.786	-7.567.786	-4.453.568	0	0	-166.878	0	-7.734.665
	i) Druge spremembe lastniškega kapitala		-2.271.270	-842.949	7.567.786	-7.567.786	-4.453.568			-166.878		-7.734.665
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos 2016	0	0	0	0	0	0	-254.800	-6.054	0	521.496	260.642
	a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja										521.496	521.496
	b) Sprememba revalorizacijskih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sr.							-254.800				-254.800
	č) Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja								-6.054			-6.054
B.3.	Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	3.345	166.878	-170.223	0
	a) Razporeditev preostalega dela čistega dobička primernega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala									170.223	-170.223	0
	e) Sprostitev rezerv za lastne poslovne deleže ter razporeditev na druge sestavine kapitala											0
	f) Druge spremembe v kapitalu								3.345	-3.345		0
C.	Končno stanje 2016	2.695.522	4.394.519	0	9.073.355	-9.073.355	0	10.319.432	-18.586	0	351.273	17.742.160

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.6 Bilančni dobiček

Ugotovljeni bilančni dobiček družbe KOTO leta 2017 sestoji iz naslednjih elementov:

Tabela 13: Bilančni dobiček

v EUR	31.12.2017
Čisti poslovni izid leta 2017	-858.232,82
Preneseni čisti dobiček	468.990,21
Zmanjšanje kapitalskih rezerv	389.242,61
BILANČNI DOBIČEK	0,00

Za pokrivanje izgube v letu 2017 se je v celoti uporabil preneseni čisti dobiček in del kapitalskih rezerv.

3.3 PODATKI IN POJASNILA V ZVEZI Z ZGD

3.3.1 Podatki in pojasnila v zvezi z 69. členom Zakona o gospodarskih družbah – 1 E

1. Pri vrednotenju posameznih postavk v letnih računovodskih izkazih so bile v celoti upoštevane rešitve, ki jih vsebujejo Slovenski računovodski standardi in interne usmeritve družbe za vrednotenje posameznega sredstva.
2. Vse postavke, ki so v poslovnih knjigah izražene v tuji valuti, so v EUR, preračunane po srednjem tečaju Banke Slovenije, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Za preračun tujih valut so bili uporabljeni naslednji tečaji:

Tabela 14: X enot za 1 EUR

<u>Valuta</u>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Hrvaška kuna	7,4400	7,5597
Srbski dinar	118,66	123,60
Ameriški dolar	1,1993	1,0541

3. Družba KOTO d.o.o. Ljubljana je bila konec leta 2017 udeležena v kapitalu z najmanj 20 % v naslednji družbi:
- KOTO TRADE d.o.o., Agrokombinatska cesta 80, Ljubljana s 100% lastniškim deležem.
4. Družba KOTO TRADE d.o.o. je bila ustanovljena 15.12.2017 in na dan 31.12.2017 izkazuje 7.500 EUR kapitala. Leto 2017 je zaključila z negativnim poslovnim rezultatom v višini 38 EUR.
5. Družba KOTO d.o.o. ni družbenik v nobeni družbi, kjer bi neomejeno osebno odgovarjala za obveznosti te družbe.
6. Družba KOTO d.o.o. nima odobrenega kapitala oz. nima pogojno povečanega osnovnega kapitala.
7. Družba ne izkazuje postavke druge rezervacije.
8. Družba na dan 31.12.2017 izkazuje za 2.003.654 EUR obveznosti, ki imajo rok dospelosti daljši od 5 let in sicer so to obveznosti do Gorenjske Banke in do Banke Sparkasse. Vse dolgoročne finančne obveznosti so pojasnjene v 21. točki pojasnil k računovodskim izkazom (točka 3.5.21).
9. Obveznosti, ki so zavarovane s stvarnimi jamstvi, so razkrite v pojasnilih k računovodskim izkazom v točkah 3.5.21, 3.5.22 in 3.5.24 .
10. Družba ima vse finančne obveznosti izkazane v bilanci stanja.
11. Družba KOTO v letu 2017 ni izvajala nikakršnih operacij, ki niso izkazane v bilanci stanja, iz katerih bi izhajala pomembna tveganja ali koristi (12. točka 69. člena ZGD).
12. V poslovnem letu 2017 družba KOTO ni izvajala nobenih transakcij s povezanimi strankami, ki bi bile pomembne in bi bile opravljene pod neobičajnimi tržnimi pogoji (13. točka 69. člena ZGD).
13. Prihodki družbe so razkriti v 1. točki pojasnil k računovodskim izkazom (točka 3.5.1).
14. Število zaposlenih matične družbe, razčlenjeno po skupinah glede na izobrazbo, je prikazano v poslovnem poročilu v poglavju Zaposleni.
15. V poslovnem letu 2017 je družba KOTO uporabljala členitev izkaza poslovnega izida po 2. odstavku 66. člena ZGD, tako da so stroški dela razvidni že iz osnovnega izkaza.
16. Razčlenitev kapitalskih rezerv v skladu z določili prvega odstavka 64. člena zakona:
- Kapitalske rezerve v višini 4.005.276,57 EUR sestavljajo:
- razlika iz naslova umika lastnih delnic v višini 1.601.590,73 EUR
 - splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 1.861.101,27 EUR in
 - dobiček pri prodaji lastnih delnic v višini 542.584,57 EUR.
17. Podatki o skupnem znesku vseh prejemkov, ki so jih prejeli člani posloводства, drugi delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani nadzornega sveta:
- Skupen znesek vseh prejemkov, ki so jih prejeli posloводство, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe (individualne pogodbe), in člani nadzornega sveta, je v letu 2017 znašal 346.688,57 EUR.

V skladu z 69. členom ZGD-1 razkrivamo prejemke in sicer:

- Prejemki posloводства (2 člana): 191.330,65 EUR
- Individualne pogodbe (2 zaposlena): 130.174,24 EUR
- Prejemki nadzornega sveta (3 člani): 25.183,68 EUR.

18. Družba v letu 2017 poslovodu in zaposlenim na podlagi pogodbe, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, ni odobrila posojil ali izplačala predujmov.

19. Družba ne sestavlja konsolidirano letno poročilo za najširši krog družb v skupini.

20. Družba ne sestavlja konsolidirano letno poročilo za najžji krog družb v skupini.

3.3.2 Druga razkritja po SRS 2016 in Zakonu o gospodarskih družbah – 1C

3.3.2.1 Finančna tveganja

Upravljanje s tveganji in register tveganj je predstavljen v poslovnem delu letnega poročila. V nadaljevanju podrobneje predstavljamo finančna tveganja, ki jih sestavljajo: kreditno, likvidnostno, valutno in obrestno tveganje,

• Kreditno tveganje

V registru tveganj je to tveganje opredeljeno kot »finančne težave poslovnih partnerjev«; tveganje je majhno; ukrep: zavarovanje. Kreditno tveganje je povezano s plačilno sposobnostjo kupcev in s tem povezano kreditiranje kupcev do končnega poplačila. Pretežen del našega poslovanja predstavlja sodelovanje z znanimi in preverjenimi kupci, katerih bonitete tekoče spremljamo. Naše poslovne vezi z njimi so večinoma dolgoročne in pogodbeno urejene. Kljub temu družba za omejevanje izpostavljenosti kreditnemu tveganju uveljavlja, poleg zavarovanja terjatev pri Zavarovalnici Triglav, naslednje mehanizme:

- Tekoče spremljanje vseh odprtih zapadlih terjatev in dogovarjanje o načinu izterjave.
- Zniževanje skupne vsote zapadlih terjatev.
- Izboljševanje starostne strukture zapadlih in celotnih terjatev.
- Omejevanje dobav kupcem, ki po določenem roku ne poravnajo svojih obveznosti.
- Pri slabše plačljivih ali pri manjših kupcih, ki se pojavljajo občasno in prihajajo iz manj zanesljivih poslovnih okolij, preverimo njihovo boniteto, se dogovorimo za ustrezen limit, zavarovanje ali zahtevamo predujem.

Plačilno disciplino svojih kupcev izboljšujemo z doslednim izvajanjem postopkov izterjave, kar je zaradi narave poslovanja in nekaterih vrst kupcev precej težavno, saj več različnih organizacijskih enot sodeluje z istimi partnerji. Slednje rešujemo z večjo centralizacijo izterjave terjatev.

Del kreditnega tveganja predstavlja tudi tveganje stečaja oziroma povrnitve v zvezi z naložbami v kapital in dolgove drugih družb. Zaradi obvladovanja naložb družba KOTO izpostavljenost v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami ocenjuje kot nizko tveganje.

Izpostavljenost tveganjem povrnitve v zvezi s kratkoročnimi posojili v zadostni meri obvladujemo z različnimi instrumenti zavarovanja.

- **Likvidnostno tveganje**

Likvidnostno tveganje je ocenjeno kot majhno tveganje, saj pri normalnem poslovanju tveganja ni. Pri obvladovanju likvidnostnega tveganja družba presoja ali je sposobna poravnati svoje tekoče poslovne obveznosti in ali je zmožna z ustvarjenim denarnim tokom poravnati obveznosti iz financiranja. Tveganje družba obvladuje z aktivno politiko upravljanja likvidnosti:

- Potrebo po likvidnostnih sredstvih ugotavljamo s sprotnim načrtovanjem denarnih tokov, tedensko, mesečno.
- Morebitne primanjkljaje v denarnih sredstvih, ki jih ne bi mogli pokriti iz tekočega poslovanja, zagotavljamo z vnaprej dogovorjenimi kreditnimi linijami pri bankah.
- Potencialne presežke denarnih sredstev plasiramo v likvidnostne kratkoročne finančne naložbe.
- Optimiziramo zaloge tako po velikosti kot po vezavi.
- Razpršujemo zunanje vire financiranja.
- Iščemo cenejše vire financiranja.
- Pridobivamo različna nepovratna sredstva.
- Preučujemo možnosti za alternativne vire financiranja.
- Razpršujemo obveznosti in vodimo ustrezno politiko poravnavanja zapadlih obveznosti.

- **Valutno tveganje**

Realizacija je zelo redko v drugih valutah, zato je tu majhno tveganje. Večino obveznosti, finančne plasmaje in večinski del terjatev, imamo nominirane v evrih. Za del poslovanja družbe, ki je vezan na ameriški dolar in je bil izpostavljen valutnemu tveganju v letu 2017, nismo uporabljali izvedenih finančnih instrumentov za zavarovanja pred valutnimi tveganjem.

- **Obrestno tveganje**

Obrestno tveganje je ocenjeno kot majhno tveganje. Posojila družbe KOTO so vezana na 6-mesečni EURIBOR, finančni lizingi imajo v glavnem fiksno obrestno mero. Družba ocenjuje, da obrestne mere, vezane na EURIBOR, predstavljajo majhno tveganje.

3.3.2.2 Pomembnost

Družba razkriva vse informacije skladno z zahtevami ZGD, razen v primeru, da bi razkritje družbi povzročilo večjo gospodarsko škodo in se šteje za poslovno skrivnost. Med te podatke sodijo tudi obrestne mere posameznih posojil in razkritja zastave posameznih vrednostnih papirjev.

Razkritja skladno z zahtevami slovenskih računovodskih standardov družba navaja za vse pomembne zadeve. Poslovni dogodki se razkrijejo, če so tako pomembni, da bi se sicer zmanjšala zmožnost uporabnikov računovodskih izkazov za ustrezne ocene in pravilne odločitve.

Za družbo so pomembni tisti dogodki, katerih vpliv presega 1% sredstev na dan bilance stanja.

3.4 POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Računovodski izkazi so sestavljeni na osnovi Slovenskih računovodskih standardov 2016, ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo. Vsi izkazi za leto 2017 imajo za primerljivost prikazane tudi podatke za leto 2016.

Poslovno leto je enako koledarskemu.

Postavke v računovodskih izkazih, ki so navedene v tujih valutah, so preračunane v EUR po srednjem tečaju Banke Slovenije. Pozitivne ali negativne tečajne razlike, ki so posledica teh dogodkov, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida med finančnimi prihodki oz. odhodki.

Družba KOTO d.o.o. vsa leta stremi k temu, da uporablja iste računovodske usmeritve. Za vsa prikazana obdobja je tako uporabljena enaka računovodska politika.

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen zemljišč, za katere se upošteva poštena vrednost.

3.4.1 Prihodki

Prihodki se razčlenjujejo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke. Poslovni prihodki in finančni prihodki so redni prihodki.

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem vrednosti sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

Poslovni prihodki so prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki povezani s poslovnimi učinki. Prihodke od prodaje sestavljajo prodajne vrednosti prodanih proizvodov oziroma trgovskega blaga in materiala ter opravljenih storitev. Drugi poslovni prihodki so subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki.

Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva.

Prevrednotovalni poslovni prihodki se pojavljajo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Prevrednotovalni finančni prihodki se pojavljajo ob odtujitvi finančnih naložb.

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke in ostali prihodki, ki povečujejo poslovni izid.

3.4.2 Odhodki

Odhodki se razvrščajo na poslovne odhodke, finančne odhodke in druge odhodke. Poslovni odhodki in finančni odhodki so redni odhodki. Poslovne odhodke predstavljajo proizvodni stroški prodanih količin, ter nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga, posredni stroški nabavljanja in prodajanja, posredni stroški skupnih služb in prevrednotovalni poslovni odhodki, ki niso stroški.

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito z revalorizacijskimi rezervami kapitala iz njihove predhodne okrepitve.

Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje.

Prevrednotovalni finančni odhodki se pojavljajo v zvezi s finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito s presežkom iz prevrednotenja kapitala.

Druge odhodke predstavljajo neobičajne postavke in ostali odhodki, ki zmanjšujejo poslovni izid.

3.4.3 Davki

Davek od dohodka je obračunan v skladu z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb. Davek od dobička vključuje odmerjeni davek in odloženi davek. Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo po pričakovanjih treba plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Terjatev za odloženi davek se pripozna v višini verjetnega razpoložljivega prihodnjega obdavčljivega dobička, preračunano po davčni stopnji, ki velja za poslovno leto. Pri izračunu odloženih davkov je družba upoštevala 19 % davčno stopnjo.

3.4.4 Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev

Pri vrednotenju neopredmetenih dolgoročnih sredstev uporabljamo model nabavne vrednosti in torej vodimo neopredmetena dolgoročna sredstva po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijske popravke vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Neopredmetena sredstva amortiziramo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Neopredmetena sredstva se amortizirajo po 10 % letni amortizacijski stopnji.

3.4.5 Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva vključujejo zemljišča, zgradbe, opremo, investicije v teku in predujme za osnovna sredstva. Pri vrednotenju le teh uporabljamo model nabavne vrednosti, razen za zemljišča, katera vrednotimo po metodi revaloriziranja. Pri modelu nabavne vrednosti vodimo opredmetena osnovna sredstva po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijske popravke vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitev, pri modelu revaloriziranja pa po njihovih prevrednotenih zneskih, ki so njihova poštena vrednost na dneve prevrednotenja, zmanjšane za vse kasnejše nabrane izgube zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost posameznega opredmetenega osnovnega sredstva zajema nakupno ceno in vse stroške, ki se lahko neposredno pripišejo usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, vključno z obrestmi od prejetih kreditov do aktiviranja osnovnih sredstev. Kasneje nastali stroški, ki omogočajo večje bodoče koristi glede na prej ocenjene, povečujejo nabavno vrednost. V nabavno vrednost se vštevajo tudi stroški razgradnje, odstranitve in obnavljanje prostora. Možnost vštevanja stroškov razgradnje in odstranitve do sedaj ni bila uporabljena.

Opredmetena osnovna sredstva amortiziramo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Osnova za obračun amortizacije je polna nabavna vrednost. Dobe uporabnosti za posamezne vrste osnovnih sredstev so opredeljene z letnimi amortizacijskimi stopnjami in so prikazane v nadaljevanju. Najeta sredstva se amortizirajo enako kot sorodna sredstva, saj je gotovo, da bo družba do konca trajanja najema postala lastnica najetega sredstva.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava posamično.

Skladno z aktivacijskim zapisnikom, ki ga za posamezno opredmeteno osnovno sredstvo pripravi skrbnik tega sredstva, so ob upoštevanju ekonomske vrednosti, možnosti tehničnega zastaranja in dobe koristnosti, lahko amortizacijske stopnje tudi drugačne, vendar pa še vedno v okviru davčno priznanih stopenj. Amortizacijske stopnje se v letu 2017 niso spremenile.

Tabela 15: Amortizacijske stopnje

leto 2017	
Gradbeni objekti	3 - 6%
Proizvodna oprema	8 - 20%
Oprema za predelavo odpadkov	8 - 20%
Pisarniško pohištvo	5 - 20%
Elektronska oprema	8 - 20%
Računalniki	20 - 50%
Ostala računalniška oprema	20 - 50%
Raziskovalna oprema	50%
Ostala oprema	5 - 20%
Vozila	8 - 20%

Prevrednotenje zemljišč je sprememba njihove knjigovodske vrednosti zaradi uporabe modela revaloriziranja. Po pripoznanju je treba zemljišče, katerega pošteno vrednost je mogoče zanesljivo izmeriti in za katerega merjenje po pripoznanju je podjetje izbralo model revaloriziranja, razvidovati po prevrednotenem znesku, ki je njegova poštena vrednost na dan prevrednotenja. Letno se preverja potreba po prevrednotenju, vsaj enkrat na pet let pa se opravi cenitev. Družba je opravila cenitev nepremičnin na dan 31.12.2014. Cenitev za namene računovodskega poročanja je opravil pooblaščen ocenjevalec nepremičnin. V primeru spremembe vrednosti zemljišč v cenitvi se ustrezno povečajo ali zmanjšajo revalorizacijske rezerve v kapitalu.

3.4.6 Finančne naložbe

Del prostih finančnih sredstev družba vlaga v dolgoročne finančne naložbe z namenom dolgoročno povečevati finančne prihodke. Kapitalske naložbe v odvisna podjetja, ki ne kotirajo na borzi, se merijo po nabavni vrednosti. Dolgoročna finančna naložba je finančna naložba, ki naj bi se obdržala več kot leto dni in s katero naj se ne bi trgovalo. Pri obračunavanju običajnih nakupov in prodaj finančnih naložb družba upošteva datum poravnave.

Družba uvršča vse kapitalske naložbe, ki ne kotirajo na borzi, v skupino finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo. Spremembo poštene vrednosti finančne naložbe v vrednostne papirje izkaže, če je njihova dokazana poštena vrednost, to je cena, objavljena na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, drugačna od njihove knjigovodske vrednosti, in sicer če jo presega, kot povečanje ustrezne rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti, če pa je manjša od knjigovodske, kot zmanjšanje ustrezne rezerve nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti. V primerih, ko je odstotek zmanjšanja poštene vrednosti finančne naložbe v obdobju od dneva pripoznanja do bilančnega presečnega dne večji od relativne spremembe slovenskega borznega indeksa SBI TOP oziroma uradno objavljenega indeksa drugega delujočega trga finančnih inštrumentov v istem obdobju in je predvideno dolgotrajnejše padanje, obstajajo objektivni dokazi o oslabitvi finančnih naložb prek poslovnega izida.

3.4.7 Sredstva za prodajo

Nekratkoročna sredstva za prodajo (skupina za odtujitev) so sredstva, katerih knjigovodsko vrednost se utemeljeno predvideva, da bo poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Sredstva, ki jih družba opredeli kot sredstva za prodajo, družba preneha amortizirati in jih izmeri po knjigovodski vrednosti ali poštenu vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je manjša.

3.4.8 Zaloge

Zaloge so sredstva v opredmeteni obliki, ki so bila porabljena pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oz. pri proizvodnji za prodajo ali prodana v okviru rednega delovanja. Vključujejo zaloge surovin, materiala, drobnega inventarja in gum. Vodijo se po nabavnih vrednostih, ki jih sestavljajo nakupna cena po obračunu dobavitelja in vsi odvisni stroški nabave. Nakupna cena v tuji valuti se preračuna v EUR po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan uvoza. Odobreni količinski popusti, tudi če so priznani kasneje (superrabati, skonti), zmanjšujejo nabavno vrednost.

Nedokončana proizvodnja in zaloge gotovih proizvodov so vrednotene po proizvajalnih stroških, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, energije, dela, storitev in amortizacije.

Družba za zmanjševanje količin materiala in trgovskega blaga v zalogi uporablja metodo tehtanih povprečnih cen.

Če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost, jo je treba odpisati do čiste iztržljive vrednosti. Čista iztržljiva vrednost se ugotavlja vsaj enkrat letno.

Morebitne oslabitve se preverjajo in evidentirajo po skupinah posameznih vrst zalog. Vrednosti zalog na dan bilance stanja se presodijo glede na iztržljivo vrednost. Razlika med knjigovodsko vrednostjo zalog in iztržljivo vrednostjo prestava vrednost oslabitve zalog. Za presojo vrednosti zalog so odgovorni direktorji oziroma vodje sektorjev oziroma vodje procesov.

3.4.9 Terjatve

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo v zvezi s stvarmi, na katere se nanašajo. Terjatve, izražene v tuji valuti, se na dan bilance stanja preračunajo v domačo valuto. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celotnem znesku, je treba izkazati kot dvomljive, če se zaradi njih začne sodni postopek, pa kot sporne in obračunati popravek njihove vrednosti v breme prevrednotovalnih poslovnih odhodkov, pri tem pa upoštevati, da morajo biti prikazane z utemeljenim poplačljivim zneskom. Za terjatve do družb v skupini se ne domneva, da ne bodo poravnane in se zanje ne oblikuje popravek vrednosti. Za dokončne odpise terjatev so

potrebne ustrezne dokazne listine: zavrnitev potrditve stanj terjatev, sodna odločba, sklep prisilne poravnave, sklep stečajnega postopka in druge ustrezne listine.

3.4.10 Denarna sredstva

Denarna sredstva sestavljajo gotovina, knjižni denar in denar na poti. Knjigovodska vrednost denarnega sredstva je enaka njegovi začetni nominalni vrednosti, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju. Denarno sredstvo, izraženo v tuji valuti, se prevede v domačo valuto po menjalnem tečaju na dan prejema. Stanja na deviznem računu se preračunajo po referenčnem tečaju na dan bilance stanja.

3.4.11 Kapital

Celotni kapital podjetja je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati, pri čemer se velikost kapitala popravi glede na do tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastniku. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju ter dvigi (izplačila).

Sestavljajo ga:

- osnovni kapital,
- kapitalske rezerve,
- rezerve iz dobička,
- revalorizacijske rezerve
- rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti
- preneseni čisti dobiček in
- tekoči čisti dobiček.

3.4.12 Dolgoročni in kratkoročni dolgovi

Finančni dolgovi (najeta posojila, leasingi) se vodijo po izvorni (pogodbeni) vrednosti.

Poslovni dolgovi so predvsem dobaviteljevi krediti za kupljeno blago ali storitve, kratkoročne obveznosti do zaposlencev za opravljeno delo, kratkoročne obveznosti do financerjev v zvezi z obrestmi, kratkoročne obveznosti do države iz naslova davkov ter kratkoročne obveznosti v zvezi z razdelitvijo poslovnega izida. Ob začetnem pripoznanju se ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem kakega proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oziroma obračunane stroške, odhodek ali delež v poslovnem izidu.

3.4.13 Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije se oblikujejo za sedanje obveze, ki izhajajo iz obvezujočih preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno ter katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti. Obravnavati jih je mogoče kot dolgove v širšem smislu, kar se razlikuje od kapitala kot obveznosti do lastnikov.

Družba ima oblikovane rezervacije za odpravnine skladno z aktuarskim izračunom, ki se dela vsako leto. Rezervacije za odpravnine so izračunane z določenimi predpostavkami (rast cen življenjskih potrebščin, fluktuacija v podjetju), ki odražajo dejansko stanje v času priprave izračuna in kratkoročno ni bistveno pričakovati sprememb. V izračunu za leto 2017 je bila upoštevana 1 % dolgoročna rast plač ter povprečna obrestna mera 0,75 %. Z vsakoletnim preračunom in preverbo predpostavk družba v zadostni meri obvladuje tveganje napačne ocene rezervacij. Nastale spremembe se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, aktuarški dobički/izgube pa v rezervi za pošteno vrednost.

3.5 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

3.5.1 Prihodki od prodaje, sprememba vrednosti zalog in drugi poslovni učinki

Tabela 16: Prihodki od prodaje, sprememba vrednosti zalog in drugi poslovni učinki

v EUR	leto 2017	leto 2016
<i>Prihodki od prodaje na domačem trgu</i>	10.252.502	12.251.444
prihodki od prodaje proizvodov in storitev	10.100.644	11.159.034
prihodki od najemnin	1.800	21.897
prihodki od prodaje blaga in materiala	150.058	1.070.513
<i>Prihodki od prodaje na trgu EU</i>	12.449.190	14.708.758
prihodki od prodaje proizvodov in storitev	8.860.366	10.823.637
prihodki od prodaje blaga in materiala	3.588.824	3.885.121
<i>Prihodki od prodaje na trgu izven EU</i>	790.720	164.973
prihodki od prodaje proizvodov in storitev	779.450	164.973
prihodki od prodaje blaga in materiala	11.270	0
Čisti prihodki od prodaje	23.492.412	27.125.175
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	-1.787.307	532.936
Drugi poslovni prihodki	435.286	415.272
Skupaj kosmati donos iz poslovanja	22.140.391	28.073.383

Drugi poslovni prihodki se v glavnem nanašajo na prihodke iz naslova projektov, prodaje opredmetenih osnovnih sredstev in na odpravo popravka vrednosti zalog za prodane zaloge, ki so bile v preteklih letih oslabiljene.

3.5.2 Stroški po funkcionalnih vrstah

Tabela 17: Stroški po funkcionalnih vrstah

v EUR	leto 2017	leto 2016
Nabavna vrednost prodanega blaga	3.597.611	4.289.615
Proizvajalni stroški prodanih učinkov	15.101.096	19.214.143
Stroški prodajanja	1.729.616	1.199.451
Stroški splošnih dejavnosti	1.736.755	1.860.543
Prevrednotovalni poslovni odhodki	296.763	496.970
Skupaj poslovni odhodki	22.461.841	27.060.722

3.5.3 Stroški dela

Tabela 18: Stroški dela

v EUR	leto 2017	leto 2016
<i>Stroški plač</i>	2.695.327	2.778.800
<i>Stroški pokojninskih in socialnih zavarovanj</i>	520.418	475.174
prispevki razen pokojninskih zavarovanj	207.035	201.448
pokojninsko zavarovanje	247.689	243.114
dodatno pokojninsko zavarovanje	65.694	30.612
<i>Drugi stroški dela</i>	596.294	504.944
Stroški dela	3.812.039	3.758.918

Med drugimi stroški dela so evidentirani stroški prevoza na delo, stroški prehrane, jubilejne nagrade in odpravnine. Družba nima programa dolgoročnih zaslužkov zaposlencev zunaj odpravnin.

Družba ni sodelovala z agencijami za posredovanje delovne sile in nima stroškov dela posredovane delovne sile.

3.5.4 Odpisi vrednosti

Tabela 19: Odpisi vrednosti

v EUR	leto 2017	leto 2016
Amortizacija	1.490.074	1.562.734
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NS in OOS	6.311	46.147
Prevrednotovalni poslovni odhodki - terjatve	53.957	87.906
Prevrednotovalni poslovni odhodki - zaloge	236.495	362.917
Skupaj odpisi vrednosti	1.786.837	2.059.704

3.5.5 Finančni prihodki

Tabela 20: Finančni prihodki

v EUR	leto 2017	leto 2016
<i>Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah</i>	0	940
Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	0	940
<i>Finančni prihodki iz posojil, danih drugim</i>	17	179
Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	0	0
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	17	179
<i>Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih</i>	3.175	9.007
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	3.175	9.007
Skupaj finančni prihodki	3.192	10.126

3.5.6 Finančni odhodki

Tabela 21: Finančni odhodki

v EUR		leto 2017	leto 2016
<i>Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb</i>		339.434	164.614
	Finančni odhodki iz oslabitve finančnih naložb	88.050	164.614
	slabitev delnic KBGN	88.050	164.614
	Finančni odhodki iz oslabitve posojil	251.384	0
	slabitev dolgoročnega posojila Ekosistemi	251.384	0
<i>Finančni odhodki iz finančnih obveznosti</i>		259.586	343.668
	Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	223.815	310.861
	Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	35.771	32.807
<i>Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti</i>		19.717	12.922
	Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev	19.717	12.922
Skupaj finančni odhodki		618.737	521.204

3.5.7 Drugi prihodki

Tabela 22: Drugi prihodki

v EUR		leto 2017	leto 2016
Odškodnine, subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki		22.864	13.890
Drugi finančni prihodki in ostali prihodki		4	66
Skupaj drugi prihodki		22.868	13.956

3.5.8 Drugi odhodki

Tabela 23: Drugi odhodki

v EUR		leto 2017	leto 2016
Denarne kazni in odškodnine		6.098	6.288
Drugi odhodki		22	4.526
Skupaj drugi odhodki		6.120	10.814

3.5.9 Davki

3.5.9.1 Davek od dobička

Tabela 24: Davek od dobička

v EUR	leto 2017	leto 2016
Davčno priznani prihodki	22.162.628	28.071.836
Davčno priznani odhodki	22.633.503	27.308.331
Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki	-470.875	763.505
Sprememba davčne osnove	0	0
Povečanja davčne osnove	0	47
Davčna osnova	-470.875	763.552
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	0	763.552
Osnova za davek	0	0
Davek od dobička	0	0

3.5.9.2 Odloženi davki

➤ Terjatve za odložene davke

V skladu z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb je družba pri obračunu davka od dohodka obračunala terjatve za odloženi davek. Spremembe pripoznane v izkazu poslovnega izida, ki so vplivale na znesek odloženega davka (podatek v EUR z navedbo vira odbitnih začasnih razlik), so prikazane v spodnji tabeli.

Tabela 25: Terjatve za odložene davke

v EUR	stanje 31.12.2016	povečanje v IPI	zmanjšanje v IPI	stanje 31.12.2017
Terjatve	71.487		2.761	68.726
Naložbe	169.102	64.492		233.594
Rezervacije za odpravnine	20.613	280		20.893
Dani krediti	24.050	0		24.050
Terjatve za neopredmetena sredstva	24.459	0		24.459
Skupaj	309.712	64.772	2.761	371.722

➤ Obveznosti za odložene davke

Obveznosti za odložene davke iz naslova prevrednotenja zemljišč so se znižale zaradi odprodaje nekdanje odkupne postaje Maribor.

Tabela 26: Obveznosti za odložene davke

v EUR	stanje 31.12.2016	povečanje	zmanjšanje	stanje 31.12.2017
Obveznost za odložene davke iz naslova prevrednotenja zemljišč	2.420.608	0	22.720	2.397.888
Skupaj preko kapitala	2.420.608	0	22.720	2.397.888

3.5.10 Neopredmetena sredstva

Tabela 27: Neopredmetena sredstva in dolgoročne časovne razmejitve

v EUR	Dolgoročne premoženjske pravice	Druga neopredmetena dolgoročna sredstva	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
stanje 01.01.2017	691.130	32.992	724.122
Pridobitve	10.259		10.259
Predaja EK		-5.229	-5.229
Investicije v teku	118.524		118.524
stanje 31.12.2017	819.913	27.763	847.676
POPRAVEK VREDNOSTI			
stanje 01.01.2017	447.009		447.009
amortizacija	56.725		56.725
stanje 31.12.2017	503.734		503.734
SEDANJA VREDNOST			
stanje 01.01.2017	244.121	32.992	277.113
stanje 31.12.2017	316.179	27.763	343.942

Povečanje dolgoročnih premoženjskih pravic se nanaša na nakup računalniških programov in licenc. Neopredmetena sredstva niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti.

Druga neopredmetena dolgoročna sredstva predstavljajo emisijski kuponi.

3.5.11 Opredmetena osnovna sredstva

Tabela 28: Opredmetena osnovna sredstva

v EUR	Zemljišča		Zgradbe		Oprema		Opredmet. osn. sred. v gradnji ali izdelavi	Skupaj
	lizing		lizing		lizing			
NABAVNA VREDNOST								
stanje 01.01.2017	13.342.599	161.053	14.732.980	582.095	22.536.919	1.210.563	106.617	52.672.826
Pridobitve (prenos iz investicij v teku)			20.663		81.664			102.327
Pridobitve - direktno			20.687		301.639	239.511	410.054	971.891
Zmanjšanje - prenos v uporabo							-102.326	-102.326
Zmanjšanje - prodaja, odpis		-161.053		-582.095	-992.824			-1.735.972
stanje 31.12.2017	13.342.599	0	14.774.330	0	21.927.398	1.450.074	414.345	51.908.746
POPRAVEK VREDNOSTI								
stanje 01.01.2017	0	0	10.581.524	448.271	17.605.321	440.365	0	29.075.481
Zmanjšanja				-453.909	-982.770			-1.436.679
Amortizacija			344.620	5.638	999.456	111.866		1.461.580
stanje 31.12.2017	0	0	10.926.144	0	17.622.007	552.231	0	29.100.382
NEODPISANA VREDNOST								
stanje 01.01.2017	13.342.599	161.053	4.151.456	133.824	4.931.598	770.198	106.617	23.597.345
stanje 31.12.2017	13.342.599	0	3.848.186	0	4.305.391	897.843	414.345	22.808.364

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo kar 79 % vseh sredstev družbe. Na dan 31.12.2017 je imela družba 74 tisoč EUR predujmov za opredmetena osnovna sredstva, na dan 31.12.2016 pa 15 tisoč EUR. Predujmi niso prikazani v tabeli gibanja.

Dolgoročne finančne obveznosti predstavljajo obveznosti nakupa osnovnih sredstev. Poleg tega družba izkazuje za 119 tisoč EUR obveznosti za nakup osnovnih sredstev.

Zemljišča: Družba KOTO d.o.o. vrednoti zemljišča po modelu prevrednotenja. Vrednost zemljišč znaša 13.342.599 EUR. V kolikor bi družba vrednotila zemljišča po modelu nabavne vrednosti, bi vrednost zemljišč znašala 722.138 EUR.

Zgradbe: V letu 2017 se je nabavna vrednost zgradb znižala za 540.745 EUR in sicer se je zaradi novih prodobitev povečala za 41 tisoč € in znižala za 582 tisoč EUR zaradi prodaje nekdanje odkupne postaje Maribor.

Oprema: Družba je zmanjšala nabavno vrednost opreme v višini 370.010 EUR, pri čemer je bilo pridobitev 623 tisoč EUR ter prodaj in odpisa opreme 993 tisoč EUR.

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi: Znesek nedokončanih investicij konec leta 2016 je znašal 106.617 EUR. V letu 2017 smo aktivirali 102 tisoč EUR investicij; od tega: 30 tisoč EUR video nadzor, 26 tisoč EUR optimizacija predelovalne linije K3 in 23 tisoč EUR zunanja razsvetljava. Konec leta 2017 smo imeli 414 tisoč EUR investicij v teku, med katerimi so največje: 176 tisoč EUR čiščenje odpadnega digestata, 69 tisoč EUR obnova in zamenjava transportnih naprav v proizvodnji, 65 tisoč EUR avtomatizacija mletja in sejanja ter 55 tisoč EUR vmesni zalagovnik za destruktorji.

Zastava opredmetenih osnovnih sredstev je pojasnjena v točkah 3.5.21, 3.5.22 in 3.5.24.

3.5.12 Dolgoročne finančne naložbe

Tabela 29: Dolgoročne finančne naložbe

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Delnice in deleži v družbah v skupini</i>	7.500	0
KOTO TRADE d.o.o. Ljubljana	7.500	0
<i>Druge delnice in deleži</i>	0	0
<i>Dolgoročna posojila</i>	0	251.385
EKOSISTEMI d.o.o., Celje	251.385	251.385
slabitev dolgoročnih terjatev EKOSISTEMI	-251.385	0
ONM-ENERGIJA d.o.o., Novo mesto	302.931	302.931
slabitev dolgoročnega posojila ONM-ENERGIJA	-302.931	-302.931
Skupaj dolgoročne finančne naložbe	7.500	251.385

Posojilo družbi Ekosistemi d.o.o. je bilo na podlagi presoje o zmožnosti poplačila oslABLjeno v celoti. Družba je v prisilni poravnavi, odvzeto ji je bilo OVD.

Tabela 30: Tabela gibanja dolgoročnih finančnih naložb

v EUR	Delnice in deleži v družbah v skupini	Druge delnice in deleži	Dolgoročna posojila	Skupaj
Stanje 31.12.2016	0	0	251.385	251.385
Slabitev			-251.385	-251.385
Ustanovitev KOTO TRADE	7.500			7.500
Stanje 31.12.2017	7.500	0	0	7.500

V decembru 2017 je bila ustanovljena hčerinska družba KOTO TRADE d.o.o. z namenom posredovanja pri čezmejnem premeščanju odpadkov. Družba je bila vpisana v sodni register 15.12.2017 z osnovnim kapitalom 7.500 EUR.

3.5.13 Zaloge

Tabela 31: Zaloge

v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Material	643.891	516.828
Nedokončana proizvodnja	44.981	2.074.148
Proizvodi	46.024	40.659
Trgovsko blago	1.647	278.441
Predujmi za zaloge	3.051	1.441
Zaloge skupaj	739.594	2.911.517

V letu 2017 je družba KOTO razprodala zaloge opuščenega programa OVO (osebna varovalna oprema) ter spremenila poslovni model v procesu kož: iz trgovanja s slanimi kožami smo prešli na trgovanje s svežimi kožami. To poslovanje je povezano z nizkimi zalogami in hitrim obratom zalog. Posledično je v letu 2017 sledila razprodaja zalog in slabitev nekurančnih zalog slanih kož, kar se odraža v velikem zmanjšanju vrednosti zalog družbe.

Čista iztržljiva vrednost zalog je najmanj enaka njihovi knjigovodski vrednosti. Pri inventuri ni bilo ugotovljenih pomembnih viškov in manjkov.

Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti.

3.5.14 Kratkoročne finančne naložbe

Tabela 32: Kratkoročne finančne naložbe

v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Kratkoročne finančne naložbe	0	88.050
Società Finanziaria per azioni - delnice KBGN	603.508	603.508
slabitev delnic KBGN	-603.508	-515.458
Kratkoročna posojila	0	0
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	0	88.050

Tabela 33: Tabela gibanja kratkoročnih finančnih naložb

v EUR	Naložbe v delnice in deleže	Posojila	Skupaj
Stanje 31.12.2016	603.508	0	603.508
Slabitve pred 2017	-515.458		-515.458
Zmanjšanja - slabitve v 2017	-88.050	0	-88.050
Stanje 31.12.2017	0	0	0

3.5.15 Kratkoročne poslovne terjatve

Tabela 34: Kratkoročne poslovne terjatve

v EUR	31.12.2017	31.12.2016
<i>Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini</i>	0	0
<i>Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev</i>	2.769.444	3.664.122
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v državi	1.590.270	2.224.156
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v tujini	1.179.174	1.439.966
<i>Kratkoročne poslovne terjatve do drugih</i>	249.638	339.346
Kratkoročne terjatve do države	235.400	329.444
Ostale kratkoročne terjatve	14.238	9.902
Kratkoročne poslovne terjatve skupaj	3.019.082	4.003.468

Kratkoročne terjatve do države se v glavnem nanašajo na terjatve za vračilo DDV.

Tabela 35: Struktura poslovnih terjatev na dan 31.12.2017

	v EUR	v %
nezapadle	2.279.048	55,5%
zapadle do 30 dni	317.074	7,7%
zapadle 31-60 dni	109.245	2,7%
zapadle 61-90 dni	1.727	0,0%
zapadle nad 90 dni	62.350	1,5%
zapadle nad 90 dni - dvomljive in sporne	1.339.655	32,6%
skupaj zapadle	1.830.051	44,5%
Skupaj bruto kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	4.109.099	100,0%
Popravek vrednosti dvomljivih in spornih terjatev	-1.339.655	-32,6%
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2.769.444	67,4%

Na dan 31.12.2017 je imela družba pri zavarovalnici zavarovanih 2.123.453 EUR odprtih terjatev.

Tabela 36: Tabela gibanja popravka vrednosti terjatev

v EUR	Stanje 31.12.2016	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2017
Popravek vrednosti terjatev	1.368.832	53.602	82.779	1.339.655

Terjatve niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti.

3.5.16 Denarna sredstva

Tabela 37: Denarna sredstva

v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Denarna sredstva v blagajni	424	469
Denarna sredstva na računih	1.386.131	185.282
Devizna sredstva na računih v tujini	0	185
Skupaj denarna sredstva	1.386.555	185.936

Družba KOTO d.o.o. je imela v OTP banki A.D. v Novem Sadu odprt nerezidenčni devizni račun, ki pa ga je v letu 2017 zaprla.

3.5.17 Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Tabela 38: Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Kratkoročno odloženi stroški in odhodki	169.155	73.772
Skupaj aktivne časovne razmejitve	169.155	73.772

3.5.18 Kapital

Osnovni kapital družbe KOTO d.o.o. je sestavljen iz osnovnih vložkov družbenikov v skupni višini 2.695.522 EUR.

Družba izkazuje 29,31 % lastni delež v višini 9.073.355 EUR. Transakcij z lastnimi deleži v letu 2017 ni bilo.

Tabela 39: Tabela gibanja revalorizacijskih rezerv in rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti

v EUR	Stanje 31.12.2016	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2017
Revalorizacijske rezerve iz prevrednotenja zemljišč	12.740.039		119.578	12.620.461
Popravek vrednosti reval.rez. iz prevred. za odloženi davek	-2.420.607		22.719	-2.397.888
Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vr. - Aktuarski primanjkljaj	-18.586		6.306	-12.280
Skupaj	10.300.846	0	148.603	10.210.293

3.5.19 Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Tabela 40: Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

v EUR	Stanje 31.12.2016	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2017
Rezervacije za odpravnine	216.982	2.939	0	219.921
DPČR (vnaprej vračunani prihodki projektov) in emisijski kuponi	27.763	0	0	27.763
Skupaj rezervacije in DPČR	244.745	2.939	0	247.684

3.5.20 Dolgoročne obveznosti

Tabela 41: Dolgoročne obveznosti

v EUR		31.12.2017	31.12.2016
Dolgoročne finančne obveznosti		5.703.489	6.479.003
	<i>Dolgoročno finančne obveznosti do bank</i>	<i>5.156.968</i>	<i>4.896.484</i>
	NLB d.d.	0	322.184
	DUTB d.d.	0	2.656.174
	Gorenjska banka d.d.	2.989.071	2.224.468
	Sberbank d.d.	0	555.556
	Banka Sparkasse d.d.	2.989.071	0
	kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	-821.174	-861.897
	<i>Druge dolgoročno finančne obveznosti</i>	<i>546.521</i>	<i>1.582.518</i>
	Ekološki razvojni sklad RS	0	964.252
	kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	0	-136.751
	Obveznosti iz naslova finančnega najema	756.562	1.001.796
	kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	-210.041	-246.779
Dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
Odložene obveznosti za davek		2.397.888	2.420.607
	<i>Odložene obveznosti za davek</i>	<i>2.397.888</i>	<i>2.420.607</i>
Skupaj dolgoročne obveznosti		8.101.377	8.899.610

Vse dolgoročne finančne obveznosti se nanašajo na investicije v opredmetena osnovna sredstva. Dolgoročne finančne obveznosti do bank so zavarovane z vpisom hipoteke na zemljišču in z zastavo opreme čistilne naprave.

Vse dolgoročne finančne obveznosti imajo ročnost daljšo od petih let, zadnje zapadejo v plačilo leta 2025.

Družba ima v posojilnih pogodbah določene 3 finančne zaveze, od katerih konec leta 2017 izpolnjuje 2: plačilni promet in delež kapitala. Pri tretji finančni zavezi: zadolženosti, pa zaveze ne dosega, a sta ji obe banki posojilodajalki: Gorenjska banka d.d. in Banka Sparkasse d.d. izdali sklep o spregledu neizpolnjevanja finančnih zavez.

Vsa posojila se obrestujejo po tržno veljavni obrestni meri.

Med drugimi dolgoročnimi finančnimi obveznostmi se evidentirajo obveznosti za sredstva vzeta v finančni najem in predstavljajo obveznosti za financiranje nakupov vozil.

3.5.21 Kratkoročne obveznosti

Tabela 42: Kratkoročne obveznosti

v EUR		31.12.2017	31.12.2016
Kratkoročne finančne obveznosti		1.044.046	1.273.884
	<i>Kratkoročne finančne obveznosti do bank</i>	821.174	861.897
	kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	821.174	861.897
	<i>Druge kratkoročne finančne obveznosti</i>	222.872	411.987
	kratkoročni del dolgoročnih obveznosti - Eko sklad	0	136.751
	kratkoročni del dolgoročnih obveznosti - leasing	210.041	246.779
	Druge kratkoročne finančne obveznosti	12.831	28.457
Kratkoročne poslovne obveznosti		2.557.366	3.435.589
	<i>Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini</i>	0	0
	<i>Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev</i>	2.224.487	3.080.731
	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v državi	1.548.846	1.747.271
	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v tujini	472.106	956.894
	Kratkoročne obveznosti za nezarač. blago in storitve	121.509	154.597
	Prejeti predujmi	82.026	221.969
	<i>Druge kratkoročne poslovne obveznosti</i>	332.879	354.858
	Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	270.837	290.691
	Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih institucij	8.596	15.616
	Druge kratkoročne obveznosti	53.446	48.551
Skupaj kratkoročne obveznosti		3.601.412	4.709.473

V letu 2017 nismo beležili kratkoročnih obveznosti do posloводства.

Vsa kratkoročna posojila predstavljajo kratkoročni del dolgoročnih posojil in zapadejo v plačilo v letu 2018.

Tabela 43: Struktura poslovnih obveznosti na dan 31.12.2017

	v EUR	v %
nezapadle	1.969.963	88,6%
zapadle do 30 dni	250.774	8,1%
zapadle 31-60 dni	1.947	0,1%
zapadle 61-90 dni	0	0,0%
zapadle nad 90 dni	1.801	0,1%
skupaj zapadle	254.522	11,4%
Skupaj kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev	2.224.485	100,0%

3.5.22 Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Tabela 44: Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Vnaprej vračunani stroški	58.530	117.104
Skupaj kratkoročne pasivne časovne razmejitve	58.530	117.104

3.5.23 Zunajbilančna evidenca

Družba ima izkazane zunajbilančne obveznosti v naslednjih višinah:

- garancije 899.050 EUR
- odpisane terjatve 128.110 EUR
- nepremičnine na področjih bivše Jugoslavije 7.079 EUR

Družba KOTO d.o.o. Ljubljana ima na dan 31.12.2017 zastavljene svoje nepremičnine za zavarovanje kreditiranja dolgoročnih finančnih obveznosti.

3.5.24 Poslovni dogodki po zaključku poslovnega leta

Dogodki po koncu poslovnega leta ne vplivajo na pripoznanje ter vrednotenje postavk v računovodskih izkazih za leto 2017.

V teku je arbitražni postopek, v katerem družba od države zahteva povračilo zaradi neupoštevanja cene, ponujene v mednarodnem razpisu. Gre za spor v višini glavnice 5,8 mio EUR in v izkazih ni prikazan, saj odločitve arbitražnega sodišča še ni, a se pričakuje v začetku julija 2018.

3.6 IZJAVA POSLOVODSTVA

Poslovodstvo potrjuje računovodske izkaze družbe KOTO d.o.o. za leto, končane na dan 31.12.2017.

Poslovodstvo potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2017 dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da poslovno in računovodsko poročilo predstavljata resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe, razvoja in izidov

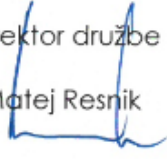
poslovanja družbe ter njenega finančnega poslovanja, vključno z opisom bistvenih tveganj, ki jim je družba KOTO kot celota izpostavljena.

Poslovodstvo je odgovorno tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi.

V Ljubljani, 20.4.2017

Direktor družbe

Matej Resnik

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe KOTO d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze gospodarske družbe KOTO (v nadaljevanju 'Družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2017, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključno s povzetkom bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31.12.2017 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS).

Osnova za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh standardov so podrobneje opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov* našega poročila. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in izpolnjevanje vseh drugih etičnih obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše mnenje.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih. Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije.

Naša odgovornost v povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je druge informacije prebrati in pri tem presoditi, ali so pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, oziroma ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Prav tako ocenimo, ali so druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi, predvsem, ali so z njimi skladne z vidika uradnih zahtev in postopka za pripravo drugih informacij v kontekstu pomembnosti, torej ali bi lahko kakršnakoli neskladnost s temi zahtevami vplivala na presoje, ki temeljijo na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov in v obsegu, v katerem to lahko ocenimo, poročamo o naslednjem:

- Druge informacije, ki opisujejo dejstva, ki so predstavljena tudi v računovodskih izkazih, so v vseh pomembnih pogledih skladne z računovodskimi izkazi.
- Druge informacije so pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo oziroma predpisi.

Poleg tega smo dolžni na podlagi našega znanja in razumevanja družbe, ki smo ju pridobili med revizijo, poročati tudi o tem, ali druge informacije vsebujejo kakršnekoli pomembno napačne navedbe

dejstev. Na podlagi izvedenih postopkov v povezavi z drugimi informacijami, ki smo jih pridobili, pomembno napačnih navedb dejstev nismo zaznali.

Odgovornosti posloводства, nadzornega sveta in revizijske komisije za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s SRS in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Nadzorni svet in revizijska komisija sta odgovorna za nadzor nad procesom računovodskega poročanja v družbi.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naš cilj je pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, da računovodski izkazi kot celota ne vsebujejo pomembno napačnih navedb zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, ki pa ni jamstvo, da bo revizija v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja (MSR) vedno odkrila pomembno napačne navedbe, če te obstajajo. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake in se smatrajo za pomembne, če je mogoče upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odziv na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili pomembno napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je večje od tveganja neodkritja pomembno napačne navedbe zaradi napake, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, zavajajoče prikazovanje ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, ki so pomembne za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v spodobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, naše mnenje prilagoditi. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila, vendar poznejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo in vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ocenimo, ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Nadzorni svet in revizijsko komisijo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in časovnem okviru revizije ter pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomembnimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

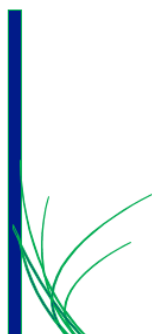
Matjaž Prešeren
Pooblaščen revizor

Ljubljana, 20. april 2018

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Revidirano LETNO POROČILO družbe KOTO d.o.o. za leto 2017

KOTO d.o.o.
Agrokombinatska 80, 1000 Ljubljana
SLOVENIA
Tel.: +386 (0)1 58 78 100
Fax.: +386 (0)1 58 78 173
koto@koto.si
www.KOTO.si